No. 3075 Zaterdag 29 Juli 1939 56ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

Staat en Katholicisme.

Ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van den Führer en Rijkskanselier heeft de bisschop van Münster Mgr. Cl. A. Graf von Galen in het St. [illegible] merkwaardig artikel geschreven:

„Er bestaat niets, wat de plichten van den Christen jegens de overheid zo duidelijk omschrijft als 't 13e hoofdstuk uit de Brief aan de Romeinen. Alles is daarin vervat en niets behoeft er aan toegevoegd te worden. Bevolen wordt aan hem ere te geven, aan wien ere toekomt. Deze eer komt den Führer toe, en wij grijpen met geheel het volk op 20 April de gelegenheid aan, om deze ere openlijk te verkondigen. In het bijzonder verplicht het laatste jaar van de Duitse geschiedenis ons tot dank. Duitsland is groot geworden, Duitsland is machtig geworden, maar dat is niet het beslissende. Veel beslissender is, dat Duitsland wederom met recht de naam van „Rijk" mag dragen. Wat God naar bloed en taal als een eenheid geschapen heeft, is wederom samengevoegd. Daarboven uit sluit het woord „Rijk" reeds sedert de vroegste Middeleeuwen een verplichting in. De verplichting tot grotere verantwoordelijkheid. Aan het Rijk is de taak opgelegd, voorbeeld van orde te zijn, orde [illegible] mensen te scheppen, orde onder de volkeren, en wie kan deze taak beter volvoeren dan een volk als het onze, welks geopraphische lig- [illegible] echisch verankerd zijn. Daarom spreken wij met recht van het heilige Rijk en willen wij het onze doen, om aan zijn opbouw mede te werken. Het is de plicht van de christen mede te werken. De hoge eisen, die het Vaderland aan hem stelt, heeft hij te vervullen. Hij moet de gehele zedelijke kracht, welke hij uit zijn geloof put, vruchtbaar maken voor zijn medemensen, voor het volk, voor het Rijk.

De Führer heeft het Duitse volk wederom een gevoel voor de waarde van zijn land, van zijn eigenaard, van zijn afkomst gegeven. Wij Christenen kunnen dit niet anders dan toejuichen, want zoals huisgezin en familie voor ons heilige begrippen zijn, zo zijn het evenzeer de begrippen Volk en Vaderland. [illegible] dat het den Führer gegeven moge zijn het lot van het volk nog vele jaren te mogen besturen, opdat 't in vrede door arbeid en vlijt zijn door God ingestelde plicht moge vervullen.

Wij hebben bepaald, dat op de geboortedag van den Führer in alle kerken een mis ter ere van den heiligen Michaël, den beschermheilige van het Duitse volk, worde opgedragen, om God's zegen voor Führer, Volk en Vaderland af te smeken. Het is de schoonste gelukwens, welke de christenen van Duitsland hun Führer geven kunnen, wanneer zij hem in de bescherming van den Allerhoogste aanbevelen, die de geschiedenis der volkeren tot hun bestwil weet te leiden."

Tot zover het schrijven van den Bisschop.

Er zullen er velen zijn, die dit schrijven merkwaardig vinden.

Misschien stellen velen zich wel de vraag: Is er in de dictatoriale staat, wel een rechtvaardiging te vinden van het gezag? Katholieken toch buigen alleen voor God en Zijn plaatsvervangers, niet voor een aardse macht; katholiek zijn wil niet zeggen: slaaf zijn; integendeel: strijder in het leger van Christus. Een katholiek zal niet knielen voor een aardse macht, die niet steunt op het recht. Doet hij dat wel, dan verloochent hij zijn geloof en is „naam-katholiek", zoals wij [illegible] wordt in de dictatuur niet het werkelijk belang van het volk over het hoofd gezien en is de macht daar niet het enige doel op zich zelf?

Aan de macht wordt alles opgeofferd.: Het zijn de oude woorden „Macht en recht zijn identiek", welke in de dictatuurstaten meer opgang doen. Dit is niet de rechtsopvatting van Christus!

Is de dictatuur niet lijnrecht in conflict met het Christendom?
Christus leerde naastenliefde, geen oproepende nationaliteitswaanzin; Christus leerde ons elkander lief te hebben en te waarderen; Hij leerde ons niet op grond van hoger peil van beschaving (als dit werkelijk zo was) andere volkeren gewelddadig te civiliseren.

In Christus' leer passen geen concentratiekampen, geen bannelingen, maar behulpzaamheid en vrede.

Laten we beginnen met op deze vragen het volgende te zeggen.

Als ooit een land dictatoriaal is geregeerd, dan was het toch wel Palestina bij het begin van onze jaartelling, dat geheel als een wingewest van het Romeinse Rijk werd behandeld. En toch leerde Christus: „Geef den Keizer, wat den Keizer toekomt, en aan God wat aan God toekomt". En zochten de [illegible] juist door de [illegible] Christus de opstand tegen het Keizerlijk gezag zou prediken?

Men moet dan ook ten sterkste ontkennen dat — in het algemeen gesproken — in de dictatoriale staat geen enkele rechtvaardiging van het gezag zou zijn te vinden. Het is juist integendeel steeds de Katholieke opvatting geweest, dat iedere staatsvorm kan worden aanvaard, wanneer daarin de menselijke rechten — ook wat de Godsdienst betreft — in voldoende mate worden geëerbiedigd, al zijn dan ook vele Katholieke denkers van mening, dat dit in het algemeen nog het beste in een waarlijk democratische staat kan worden verwezenlijkt.

Zo is dan ook de vraag zeer misplaatst, waarom de Katholieken aan een dictatoriaal gezag zouden moeten gehoorzamen. Het is zeer goed denkbaar, dat een land in zulke omstandigheden verkeert, dat een autoritair regime alleen uitkomst kan brengen. Wanneer het de wil van het volk is, dat zulk een regime wordt gevestigd en geoorloofde middelen worden gebruikt, om dit te vestigen, dan kan het niet ontkend worden, dat zulk een regime aan de vereisten voldoet en gerechtvaardigd is. Zijn gezag komt dan wel degelijk uit God voort, zodat het dan ook totalitair onjuist is, om een tegenstelling te forceren tussen het gezag van God en Zijn plaatsvervangers en dat van een ‚aardse" macht.

Wij zullen ons niet aan de moeilijke vraag wagen of bijv. het huidige regime in het Derde Rijk aan alle vereisten, van Katholiek standpunt beschouwd, voldoet.

Maar zolang door de Duitse Kerkelijke Overheid niet 't tegendeel is vastgesteld en deze zich bepaalt tot protesten tegen anti-kerkelijke maatregelen, hebben de Katholieken daartelande zich zo goed mogelijk aan dat gezag te onderwerpen, met uitzondering natuurlijk van het uitvoeren van of medewerken aan zulke maatregelen, die tegen het Katholieke geweten indruisen.

Vandaar dan ook het schrijven van den bisschop van Münster.

En wellicht, wat ook niet volstrekt nodig is, dat Katholieken, het met de visie van deze Duitse Kerkvorst het niet in alle delen eens zijn, voor zover deze geen betrekking op het zuiver Godsdienstige heeft. Maar de hoofdgedachte daarvan is door en door Katholiek.

Als zó Mgr. von Galen oordeelt, die toch waarlijk genoeg redenen heeft, om het niet met vele maatregelen der Duitse regering eens te zijn, dan behoeft het geen betoog, dat de Duitse Katholieken ongetwijfeld te ver zouden gaan, als zij de gehoorzaamheid aan het huidige regime zouden weigeren.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Reeds bij de eerste kennismaking in de Tweede Kamer is het nieuwe kabinet Colijn gekelderd met 54 tegen 27 stemmen.

Het kabinet, waar meer liberalen zitting in hadden als er liberale kamerleden waren. Wat zo was toegejuichd door de liberale pers als Telegraaf en Nieuwe Rott., die dorsten te beweren, dat een grote meerderheid in Nederland het er mee eens was.

Na de regeringsverklaring welke we in ons blad van Woensdag reeds hebben gepubliceerd, was het nieuwe kabinet Woensdag voor het eerst voor de Kamer gekomen en die dag zelf al, zag het er al niet zo erg vriendelijk uit voor de nieuwe Ministers. Het „welkom vreemdeling" was wel heel ver te zoeken, alhoewel toen uit de telegrammen nog niet de voorspelling viel op te maken, dat het zo spoedig kelderen zou.

Als eerste spreker was die dag aan het woord de voorzitter der katholieken, Oud Minister Deckers, die mededeelde dat de formateur gebroken had met de sinds 1868 geldende Nederlandse staatkunde, om een kabinet samen te stellen, wat in genen dele op de volksvertegenwoordiging steunde. Wat de houding van de katholieken betreft, zeide Deckers, dat er nog heel wat zou moeten worden opgehelderd, wilden de Katholieken hun stem aan het kabinet kunnen geven.

Daarna kwam de N.S.B. in Rost van Tonningen, die ook tegen het nieuwe kabinet was. Van meer belang was de houding van de S.D.A.P. voor wie Albarda het woord voerde. Deze vond het wel heel erg, dat in een tijd dat de politieke democratie zo'n strijd voerde tegen het fascisme, Colijn met een dergelijk kabinet te voorschijn was gekomen. Albarda eiste verder dat de kamer nu nog over het lot zou beslissen, daar het niet tot het einde van het jaar mocht aanblijven. Wanneer op de Christelijk Historischen zou zijn te rekenen, aldus Albarda, dan zou het kabinet steunen op 29 van de honderd Kamerleden. In plaats van een brede, had Colijn een zo eng mogelijke basis genomen. Een sluitend budget wensen allen, maar niet ten koste van onze volkskracht. Colijn, aldus de leider der S.D.A.P., is niet de man van het grote deel van het volk.

De Vrijzinnig Democraat Joekes verklaarde er geen vertrouwen in te hebben dat dit kabinet de taak zal volbrengen. De communist De Visser meende dat het ministerie Colijn moet verdwijnen. De Voorzitter der Liberalen Wendelaar zal het kabinet naar zijn daden beoordelen. Indien deze daden in het landsbelang zijn, zal hij er zijn steun aan geven, zo niet, dan zal hij critiek niet achterwege laten.

In de ziting van Donderdag kwamen de Christ. Historischen aan het woord, waarbij Oud Minister de Geer een welwillende houding beloofde. De Anti Rev. zeiden door hun woordvoerder Schouten, dat zij zouden afwachten en hoopten dit kabinet hun steun te kunnen geven.

Na al deze stemmen kwam Donderdagmiddag Colijn aan het woord; die zeide dat hij bij de kabinetsformatie begonnen was om de samenwerking met de Katholieken te zoeken, maar toen deze niet wilden, liet hij de opdracht geven aan de Katholieke Mr. Koolen. Toen deze ook niet kon slagen, nam Colijn zelf de vorming weer ter hand, waarbij andermaal de samenwerking met de Katholieken mislukte, waardoor hij wel genoodzaakt was met dit kabinet voor de Kamer te komen. Colijn beschouwde echter dit kabinet als een intermezzo en niet als normaal.

Deze mededeling van den Minister-president echter scheen niet juist te zijn wat betreft zijn opmerking aan het adres van de Katholieken, en daarom nam Oud Minister Deckers het woord en zeide, dat de formateur, alvorens met deze regering te komen, zich terdege van had moeten overtuigen, dat er met de Katholieken geen medewerking mogelijk was. Dit was echter niet geschied en daarom stelde de Oud Minister Deckers een motie van wantrouwen tegen het nieuwe kabinet, welke motie werd aangenomen met 51 stemmen tegen 27.

Het gevolg hiervan was dat het kabinet Vrijdagmorgen het ontslag indiende.

Sedert 1848 hebben we nog geen ministerie gehad, wat zo spoedig van het politieke toneel verdwenen is: Het kortste Ministerie was dat van Fransen van de Putte, dat leefde van 10 Febr. — 1 Juni 1866.

Voor Colijn, de grote man is dit gebeuren wel een groot debacle; maar uit de rede van Deckers, welke aan diens motie voorafging blijkt wel dat Colijn dit aan zich zelf heeft te wijten. Drie weken zijn thans nutteloos voor de kabinetsformatie heengegaan, terwijl er periculum in mora is, omdat het tijd wordt voor de samenstelling der begroting.

Zal Colijn thans weer de formatie op zich nemen en zich nu gaan overtuigen of samenwerking met katholieken wel mogelijk is?

Het lijkt ons voor deze staatsman wel een zware stap; maar wil hij deze doen, dan zullen ook de katholieken gaarne hun bereidwilligheid geven tot het beëindigen der kabinetscrisis.

Uit politieke kringen in Nederland echter wordt de verwachting uitgesproken, dat er thans een zakenkabinet zal worden gevormd onder leiding van een katholiek of van een Vrijzinnig democraat. We zouden dan misschien een kabinet kunnen krijgen in de richting, waarover we in de laatste weken meermalen in ons overzicht hebben gesproken, katholieken, socialisten, vrijzinnig democraten en een liberaal, zonder dat dit nochtans een samengaan van Katholieken met socialisten betekent. Maar een zuiver zakenkabinet.

In het verre Oosten hebben de Europese mogendheden nog maar steeds moeilijkheden met Japan. De Ver. Staten hebben thans besloten om het vriendschapstractaat van 1911 met Japan op te zeggen, waardoor dit land in grote moeilijkheden zal komen in de aanschaffing van de voornaamste producten voor de oorlog, n.l. ijzer, petroleum en katoen. Wel heeft Amerika zich bereid getoond een nieuw contract aan te gaan, maar daarin zal dan uitdrukkelijk gestipuleerd worden, meer respect voor de Amerikanen in China.

Ook Engeland heeft een vriendschapsverdrag met Japan en er lopen geruchten, dat ook dit zal worden opgezegd.

Officieel wordt door de Spaanse regering ontkend, dat er onder de Spaanse generaals onenigheid zou zijn. Wellicht zal dat niet meer zijn, nu Generaal Queipo de Llano benoemd is tot ambassadeur in Argentinië. Het schijnt wel, dat deze voor Franco geen gemakkelijk heerschap was en daarom heeft deze hem maar op eervolle wijze het land uitgestuurd.

Engeland en Frankrijk zijn in de laatste dagen weer aan het onderhandelen om Rusland bij het non-agressiepact te krijgen. Er lopen al geruchten, dat de ondertekening reeds was geschied, maar deze zijn weer tegengesproken.

Uit Wenen zijn duizend Joden naar Italië vertrokken, waar Joden mogen binnenkomen, mits in het bezit van 10 duizend pond sterling. De Italiaanse rassenpolitiek verschilt dus nog wel wat van de Duitse.

Danzig begint ook maatregelen te nemen tegen de Joden. Dezer dagen zijn hun bezittingen daar geconfisceerd. Volgens verdere mededelingen uit de vrijstad zou het Danziger leger feitelijk een deel uitmaken van het Duitse Oost-Pruisische leger.

In Engeland hebben in de laatste dagen weer ernstige bomaanslagen plaats gehad van het Ierse republikeinse leger. Gisteren zijn in de kamers verschillende wetten aangenomen, waardoor aan de Engelse minister van binnenlandse zaken grotere volmachten worden gegeven om tegen deze terroristen te kunnen optreden. Wanneer de wet door de Koning zal zijn getekend, zullen een 600 personen die bij Scotland Yard geregistreerd zijn, kunnen worden verbannen.

Rijk en toch arm.

Daar in zijn weeld'rig ledikantje,
Met dekentjes van dons en zij,
Daar ligt een lief klein krullekopje
Rozenknopje van de Mei

In-droevig staart zijn blik naar buiten;
Een mereltje fluit zacht zijn lied.
't Is of het voelt, wat hij moest missen
Begrijpt hij 't jongentjes verdriet?

Hij ligt alleen, en vreemde handen
Omstrelen 't warme hoofdje zacht —
Maar hij wil graag met moeke praten;
Hij heeft nu al zo lang gewacht!

Maar moeder heeft geen tijd voor 't ventje,
Er is zoveel...... zoveel te doen,
Zij komt vlug even aangelopen,
Dag schat, geef mij maar gauw een zoen.

En zachtkens fluit het mereltje!
„Wat ben je arm...... rijk kereltje!"

EEN CRISIS DIE NIET NODIG WAS

Over de huidige kabinetscrisis die thans weer in een nieuw stadium is getreden, schrijft „Ons Noorden" op Maandag 3 Juli:

Wij hebben Zaterdag in een toelichting op het communiqué van de Regeringspersdienst er reeds op gewezen, dat wat in dit communiqué werd onthuld, wel heel sterk de indruk wekte, dat het hoofdmotief van deze crisis niet is geweest, een onoplosbare moeilijkheid op financieel terrein, maar een ingrijpende koerswijziging van den heer Colijn op sociaal terrein. Een nadere bestudering van dit communiqué, waarvan de ietwat verwrongen redactie, vooral aan het slot, de moeilijke geboorte ervan wel heel duidelijk verraadt, overtuigt ons wel heel sterk, dat de crisis onnodig en opzettelijk is uitgelokt. En vooral voor de lib. pers, die al weer druk bezig is te hetzen tegen de katholieken, die in deze moeilijke internationale omstandigheden deze crisis zouden hebben uitgelokt, is dit communiqué wel een bittere pil. Want het werpt heel dit relletje als een kaartenhuis in elkaar en toont voor iedere goede verstaander wel heel duidelijk aan, waar in deze de schuld ligt. En al zal men daar nu wel trachten met de klompen over heen te lopen, dit communiqué is en blijft een kostbaar document voor het vaststellen van de schuldvraag.

Het pijnlijke in deze geschiedenis is echter dat zeer sterk het vermoeden wordt gewekt, dat vanuit het Kabinet hand- en spandiensten zijn verricht aan Telegraaf, N. R. Crt., enz., en indirect ook aan de N.S.B.-pers, om de katholieken thans in een hoek te drijven, waar ze als een groep vaderlandslozen moeten worden uitgejouwd. Dit spel is al begonnen op 16 Juni in de Kamer bij de interpellatie Wijnkoop, toen minister Colijn de katholieken indeelde bij de „lichtzinnige bankroetiers", omdat zij een financiële politiek voorstonden, die afweek van die van den heer Colijn. Maar toch een politiek, die in Nederland door tal van bekwame en hoogstaande mensen in de huidige omstandigheden voor volkomen juist wordt gehouden en die bijv. thans ook door Engeland en Zwitserland is aanvaard.

Men kan zakelijk met iemand op dit gebied van mening verschillen maar dan zijn tegenstanders dergelijke kwalificaties toe te voegen, is niet waardig. Temeer waar minister Colijn kon weten, dat de lib. pers, die toch zo graag een anti-papistische agitatie voert, dit woord onmiddellijk zou uitbuiten, wat ze ook dankbaar heeft gedaan.

Het ergste is intussen, dat minister Colijn voor deze verwijten aan de katholieken, argumenten aanvoerde waarvan hij kon weten, dat ze in strijd met de waarheid waren. Zo zeide Dr. Colijn — men kan het vinden op pag. 1984 der Handelingen, 2e kolom — dat de begroting van Sociale Zaken een nieuw accres vertoonde. Welnu, de waarheid is, dat deze begroting, reeds op het moment, dat minister de Wilde heenging een lager eindcijfer had dan de begroting voor 1939, wat van andere begrotingen van niet-katholieke ministers niet kon worden gezegd. En op deze vergissing gewezen, heeft de heer Colijn „vergeten" deze te herstellen.

Wij zeiden hierboven reeds, dat deze crisis niet nodig was geweest. Indien het althans werkelijk waar was, dat het alleen ging om aan de financiële moeilijkheden het hoofd te bieden. In 't officiële communiqué van j.l. Zaterdag staat nadrukkelijk, dat de moeilijkheden zijn ontstaan over de wijze waarop in de kosten ter bestrijding van de werkloosheid een grotere vermindering zou worden bereikt. Deze zin is vooral belangrijk. Er was dus reeds een vermindering, die was er reeds toen minister de Wilde weg ging en er was nu een grotere bereikt. Maar men was niet tevreden met de financiële zijde van deze bezuiniging, neen het ging over de wijze van bezuiniging. En hier komt de aap duidelijk uit de mouw. Het was minister Colijn niet alleen te doen om een gewenst aantal millioenen te bezuinigen, neen, hij wilde ook de wijze waarop de sociale politiek gevoerd werd, gewijzigd hebben. Het ging hem niet alleen om de knikkers, maar ook om het spel!

Wij weten van zeer betrouwbare zijde, dat de kath. ministers in dit Kabinet, niet omdat zij het in deze met de financiële opvattingen van Dr. Colijn zo eens zijn, maar omdat zij de zware verantwoordelijkheid voelden in deze tijd van een ministercrisis uit te lokken en ook het aangevangen werk ten bate van de werklozen en de jeugdwerkloosheid vooral, zoveel mogelijk wilden handhaven tot grote financiële offers bereid waren! En dat dan ook de aanvankelijk door minister Colijn geëiste millioenen vrijwel op tafel zijn gebracht op 5 à 6 millioen na, waarvan het leeuwenaandeel was opgeleverd door Sociale Zaken. Die 5—6 millioen waren zo nodig ook voor September nog wel gevonden, in elk geval maakt men daarvoor in deze tijd geen kabinetscrisis en nog wel op een wijze, die een oplossing schier onmogelijk maakt.

Maar toen de heer Colijn zag, dat een oplossing in zicht was, kwam hij plotseling met bezwaren tegen de methode, met bezwaren tegen het sociale beleid, dat zoals het regeringscommuniqué het heel duidelijk zegt, nog tot voor kort met algemene instemming door het Kabinet was vastgesteld.

Het ging niet om het geld, het ging om de methode. Nog in het wetsontwerp 13716 van 6 April j.l. inzake het crediet voor de werkverruiming, door Dr. Colijn als eerste ondertekenaar getekend, wordt dit sociale beleid nog als het inzicht van het gehele kabinet aangediend. En op 10 Mei j.l. is dit herhaald. En zes weken later verklaarde dezelfde kabinetsleider, dat met dit sociale beleid gebroken moet worden, niet om financiële redenen, want die waren er niet aanwezig, maar omdat de heer Colijn, met zijn bekende wisselende inzichten, maar weer eens van mening veranderd was.

En nu moesten de katholieke ministers ook maar plotseling onder dit juk door en zo niet, dan zou op hen het odium geladen worden van een kabinetscrisis in deze tijd te hebben uitgelokt.

Dat de vier katholieke ministers in deze volkomen solidair voor deze rol bedankt hebben, spreekt vanzelf.

Zietdaar de juiste oorzaken van deze kabinetscrisis en ook in volle openhartigheid en waarheid de rol door minister Colijn hierin gespeeld.

Hij trad hier niet alleen op tegen de katholieken, maar ook tegen H.M. de Koningin. In haar bekende radiorede over de geestelijke en morele herbewapening op 27 Januari j.l. gehouden, heeft H.M. met nadruk, als een der voornaamste plichten voor deze geestelijke en morele herbewapening van ons volk, genoemd de bestrijding der werkloosheid. Vrees voor afbraak, zo zeide H.M., moet worden omgezet in wil tot opbouw. Welnu, wat Dr. Colijn thans wil, dat is de meest zuivere afbraak-politiek. Dat is een consequent doorgevoerde deflatie, die de geestelijke en zedelijke ontreddering van ons volk opnieuw zal verergeren. In die politiek tot opbouw noemde H. M. de Koningin op de eerste plaats de bestrijding van de werkloosheid. Moge, zo zeide de Koningin letterlijk, de in de vergevorderde staat van voorbereiding verkerende plannen der overheid, welke een aanzienlijke uitbreiding van de werkverschaffing beogen, een krachtig begin van toepassing der herbewapening op grote schaal zijn. En even later wijst de Koningin speciaal op de noodzaak van maatregelen tot bestrijding der jeugdwerkloosheid. Welnu, dat van deze plannen, die reeds 27 Jan. in vergevorderde staat van voorbereiding waren, tot nu toe nog niets is gekomen, is niet te wijten aan de katholieke ministers. Dat deze plannen nu voor een belangrijk deel getorpedeerd moesten worden, nog minder. Integendeel, van kath. zijde heeft men geweigerd aan deze volkomen onnodige afbraak mee te doen.

Men zou zich kunnen afvragen: hoe is deze houding van den heer Colijn mogelijk?

We hebben er Zaterdag reeds aan herinnerd, dat wij nooit veel vertrouwen in zijn sociale politiek hebben gehad, daarvoor was hij veel te liberaal en groot-kapitalistisch georiënteerd. Maar de rol, welke hij nu speelt, hadden ook wij niet verwacht. We vroegen iemand, die Dr. Colijn goed kent: hoe verklaart ge deze houding? Hij zeide ons het volgende: De 3 belangrijke kath. verkiezingssuccessen der katholieken, hun groei vooral door de grote gezinnen, maakt velen in ons land kopschuw voor hen. In dit Kabinet van 70-jarigen was de kath. ploeg bovendien door een fris, krachtig, bekwaam en voortvarend beleid de sterkste, waartegen de heer Colijn niet op kon.

Daarbij zeurde de hele lib. pers elke dag opnieuw, dat de sterke man Colijn, geheel onder de kath. invloed stond, dat alle maatregelen van dit Kabinet voornamelijk aan de katholieken ten goede kwamen. De machtige invloeden van bank en beurs waar Colijn vele relaties heeft, oefenden de laatste tijd een sterke druk op hem uit, en daarvoor is hij tenslotte bezweken.

NEDERLAND.

PRIESTERSTUDENTEN IN NEDERLAND.

Reden tot tevredenheid om het grote aantal.

Nederland had op 1 Januari 1939 een bevolking van 8.727.321 inwoners.

Bij de laatste in 1930 gehouden volkstelling was het percentage der Katholieken in Nederland 36.42 pct.

Wegens het hogere geboortecijfer der Katholieken mag hun getal thans wel op ongeveer 37.5 pct. gerekend worden, en volgens deze schattingen zou het totaal aantal Katholieken in Nederland nu ongeveer 3.275.245 bedragen.

Voor het godsdienstige leven van een volk is het van het grootste belang, aldus P. Doens, pr., in „Sancta Maria", dat daarvoor werkzaam zijn een voldoend aantal goede priesters.

In Nederland is het getal priesters, die in de praktische zielzorg werkzaam zijn of die een andere levenstaak vervullen, vrij groot. En het aantal studenten, dat de priesterlijke opleiding ontvangt, is zeer talrijk.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek te 's-Gravenhage geeft in mededeling no. 123 van de afdeling Culturele Statistiek een beknopte statistiek van de opleiding tot het priesterschap in Nederland bij het begin van het studiejaar 1937—1938. Daar worden vermeld het aantal Klein- en Groot Seminaria, waarbij nog onderscheid gemaakt wordt tussen de bisschoppelijke en niet-bisschoppelijke inrichtingen, en het getal dezer studenten. Bij de aanvang van deze cursus was het aantal studenten op 8 bisschoppelijke Klein-Seminaria 1393 en op 46 niet-bisschoppelijke zelfs 5130, waarbij dan niet zijn inbegrepen 2 instellingen, waarvan de leerlingen tevens een aangewezen gymnasium bezoeken.

Dat zijn dus in het geheel 6523 priester studenten van al die Klein-Seminaria in Nederland, of gemiddeld 1 per 500 Katholieken.

En het aantal studenten van de Groot-Seminaria, waarbij ook genomen zijn de inrichtingen voor philosophie, was op 7 bisschoppelijke 745, en op 63 niet-bisschoppelijke 2401, of in totaal 3146, of 1 per circa 1040 Katholieken. De 32 studenten in de godgeleerdheid bij de R.K. Universiteit te Nijmegen zijn daarbij niet medegeteld. Dat is dus het aantal priesterstudenten in Nederland, zowel voor wereld-geestelijke als voor kloosterlingen, waarvan de afgestudeerden werkzaam zijn in het eigen land, of in het buitenland.

Het is een vrij grote schare, en al moge daarvan een beduidend percentage om de een of andere reden in de loop van hun studietijd een andere levensbestemming kiezen zodat zij de priesterwijding niet ontvangen, het getal dat deze wijding wel zal ontvangen, vooral van de studenten der Groot-Seminaria, is wel zo talrijk, dat hier nog geen priesternood dreigt.

Als 't aantal priesterstudenten in Nederland ongeveer op hetzelfde peil mag blijven, kan er in Nederland zelfs een ruime overvloed van priesters komen, waarvan zeer velen in de uitgestrekte missiegebieden kunnen gaan werken.

Er is echter in deze drie laatste jaren — vroegere cijfers zijn ons niet bekend — een beduidende vermindering gekomen van studenten op de Seminaria zowel Grote als Kleine, en meer bijzonder op de niet bisschoppelijke.

De cijfers waren daarvan als volgt:

	1935/36	'36/37	'37/38
Klein Sem. bissch.	1471	1395	1393
Kl. Sem niet-biss.	5710	5384	5130
Gr. Sem. bissch.	778	758	745
Gr. Sem. niet-biss.	2586	2455	2401

In het verloop van deze korte tijd bedraagt de afneming voor de niet bisschoppelijke Klein-Seminaria zelfs 580 studenten of ruim 10 pct., en voor deze Groot-Seminaria 185 studenten of 7.5 pct.

Als grote oorzaak van deze sterke vermindering moet zeker genoemd worden de financiële toestand van vele families en inrichtingen, die niet meer in staat waren de kosten van de priesterstudenten te dragen.

Maar dat zal toch wel niet de enige reden zijn.

Immers het aantal studenten van de 6 Universiteiten en 4 Hogescholen in Nederland bleef in deze jaren ongeveer gelijk, n.l. 12.628, 12.287 en 12.508, en voor deze gelden toch ook de huidige financiële omstandigheden.

Bij de niet-katholieken in Nederland was het aantal personen, dat opgeleid wordt voor bedienaar van de godsdienst, in vergelijking van dat der Katholieken, veel geringer.

Als wij het percentage der gezamenlijke Protestanten — genomen in de meest ruime betekenis en rekening houdend met het verloop van hun cijfer in deze eeuw — thans stellen op 45 pct. der bevolking, zou hun aantal nu circa 3.926.294 bedragen.

En bij de opleiding van het hoger onderwijs voor predikanten, kerkelijk leraar of zendeling waren bij de aanvang van het cursusjaar 1937 — 1938 ingeschreven 837 studenten in de godgeleerdheid op de Nederlandse Universiteiten, en 124 op andere onderwijsinrichtingen, of in totaal 961 leerlingen, wat slechts 1 is op 4086 Protestanten.

Dat is een beduidend verschil met het getal van de Katholieken, die bij het hoger onderwijs 1 priesterstudent hebben op 1040 Katholieken. En het getal van deze studenten was bij de ongeveer 125.000 Israëlieten toen 77 en bij de Oud-Katholieken slechts 3.

De Katholieken van Nederland hebben dus alle reden om tevreden te zijn over het groot aantal priesterstudenten dat zij thans bezitten.

Daarbij is het streven, om hen in deugd en wetenschap naar best vermogen op te voeden voor hun gewichtige levensbetrekking. Daarom mag verwacht worden, dat deze zeer talrijke schare toekomstige Nederlandse priesters later met veel vruchten zal moge werken, niet alleen in het eigen vaderland, maar ook in zeer vele landen van alle werelddelen.

SCHADELOOSSTELLING VAN POLA NETRI.

Aan de beroemde filmster Pola Netri in Parijs is door het gerecht haar eis om een millioen francs schadeloosstelling ingewilligd.

Zij was dit proces begonnen naar aanleiding van een stuk, waarin gezegd wordt dat zij een Nazi is en een goede vriendin van Hitler.

Ten gevolge van genoemd stuk zijn hare Franse en Amerikaanse filmcontracten geannuleerd. Hier zien we de ster en haar verdediger bij de Palais de Justice.

SCHAAP No. 1.

McGinty staat bij de farmers van Nieuw Zuid-Wales in Australië in hoge ere, hoewel McGinty slechts een schaap is. Het heeft dit jaar en ook het vorig jaar niet minder dan 25½ pond wol geleverd, zodat het de eretitel van „Schaap no. 1 van Australië" gekregen heeft. Hieruit blijkt wel, dat ook schapen iets moeten presteren, wanneer zij tot eer en aanzien willen komen.

178.000 „BLINDE PASSAGIERS" BETRAPT.

Naar uit officiële gegevens blijkt, zijn er in de Poolse treinen steeds een enorm aantal „blinde passagiers". In 1937 werden in het hele land 178.000 personen aangehouden, die geen spoorkaartje hadden. De meeste blinde passagiers vindt men in het Wilnagebied (92.000); Warschau staat met 37.000 betrapten op de tweede plaats. De spoorwegdistricten Posen en Kattowitz vormen met resp. 2000 en 1500 blinde passagiers een loffelijke uitzondering. Deze cijfers hebben alleen betrekking op personen die betrapt werden, in werkelijkheid is het aantal blinde passagiers natuurlijk nog veel groter.

Verwijdert Vergif en zuren uit Uw nieren.

Verbeterd Uw gezondheid en levenslust en houdt op met 's nachts wakker worden.

Als de nieren niet goed werken, worden ze zwak T de blaas wordt geirriteerd en de afvoer is brandend en pijnlijk — U slaapt slecht en U moet telkens naar de privé.

De veiligste en goedkoopste manier om hieraan een einde te maken, het bloedte zuiveren, gezonde actie te brengen in blaas en nieren is een doosje Haarlemmer Olie Capsules GOLD MEDAL van ƒ 0.75, verkrijgbaar in elke apotheek, en het direct aanwijzing te gebruiken. U zult niet teleurgesteld worden. Let wel, dat U Haarlemmer Olie capsules GOLD MEDAL krijgt, die de echte is, direct vanuit Haarlem, Holland en bereid in America. Het versterkt de nieren en is een goed diuretique en antiseptisch.

De symptomen van nier- en blaaskwalen zijn: rugpijn, kramp aan de voeten, oogpijn, vochtige handen, zenuwachtigheidheid en verlies van energie. 4

EMMASTAD.

H. J. A. SCHROEDERSCHOOL.

De lessen aan de H. J. A. Schroederschool zullen worden hervat op Dinsdag 1 Augustus a.s., des morgens half acht.

De leerlingen der kleuterklas worden die ochtend te negen uur verwacht.

Het Bestuur.
EMMASTAD.

AANKOMENDE PASSAGIERS.

Per s.s. „SOCRATES" dd 26 Juli 1939 (Van Europa)

H. Nijmeyer.

Per s.s. „SIMON BOLIVAR" dd 27 Juli 1939 (Vacantiereis).

D. Colijn en gezin.

Per s.s. „HEINZ HORN" d.d. 1 Augustus 1939 (Van Europa).

G. J. van Dijk en gezin — Rio Canario 354, A. F. Kuysten — Hotel C.P.I.M.

VERTREKKENDE PASSAGIERS.

Per s.s. „SIMON BOLIVAR" dd. 27 Juli 1939 (Naar Europa).

P. J. Rosenwald, Gezin Bos van Doorneveld, K. de Jong en echtgen., R. A. Kruizinga Jr., Gezin W. C. Nieuwenhoff, J. A. Nolte en gezin, J. Jagt.

Per s.s. „BARNEVELD" dd. 28 Juli 1939 (Naar Europa).

Per s.s. „BARALT" dd. 29 Juli 1939 (Rondreis).

H. S. Broos, C. G. ter Hoeve.

IDO KOOR.

In verband met de a.s. feesten in Augustus heeft het feestcomité het koor verzocht om zijn medewerking.

Hierom is het dus zeer gewenst, dat de leden a.s. Maandag allen opkomen, om gezamenlijk te helpen aan het welslagen van het feest.

CLUB HOLLANDSE CONTRACT-ARBEIDERS PIETERMAAI No. 20.

Hierbij wordt bekend gemaakt dat op Zaterdag 29 Juli een dansavond zal worden gehouden in de Club.

CURACAO.

DRUK K.L.M. VERVOER.

Op Woensdag 26 dezer vertrokken 10 meisjes van het instituut Habaai per extra vliegtuig naar Maracaibo.

Ook het verkeer op Aruba was dusdanig, dat een extra vliegtuig moest worden ingezet.

In totaal werd het recordgetal van 73 personen op één dag tussen Curaçao en La Guaira, Aruba en Maracaibo door de K.L.M. vervoerd.

R. K. KERKEN.

Parochiekerk Otrobanda:

4.45 v.m. H. Mis.
7 v.m. H. Mis (Kindermis)
8.30 v.m. Hoogmis met Holl. Preek.
7 n.m. Lof
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Pietermaai:

4.30 v.m. H. Mis.
6 v.m. H. Mis.
7.30 v.m. H. Mis. (kindermis, niet voor volwassenen)
8.30 v.m Hoogmis.
6.30 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie.

Parochiekerk San Mateo:

4.45 v.m. H. Mis.
6.30 H. Mis
... v.m. Hoogmis.
7 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Groot Kwartier.

5 uur Vroegmis.
7 uur Kindermis.
8.15 uur Hoogmis.
6.30 uur Lof.
In de week dagelijks de H. Mis om 6.30 uur.

In alle kerken gelegenheid tot Biechten: Iedere Zaterdag van 4 tot 8 uur n.m.; en daags voor iedere grote feestdag.

MISBRUIK AUTOMATISCHE TELEFOON.

Het is een algemeen verschijnsel, dat minderwaardige sujetten aanstonds misbruik weten te maken van nuttige uitvindingen.

We zullen al wel gehoord hebben, dat er misbruik is gemaakt van de automatische telefoon om o.a. de brandweer voor niets te alarmeren. Tussen de beide sprekers aan de telefoon staat geen juffrouw meer, dus, zo dacht men, ze kunnen er toch niet achterkomen, wie aan de andere zijde van het toestel staat.

Zo ondervond een medicus hier ter stede, dat hij geregeld werd opgebeld door een dergelijk sujet, die meende als onbekende, grapjes te kunnen uithalen en zelfs gemene papiamentse woorden te kunnen gebruiken.

Deze arts deed zijn beklag bij de telefoondirectie, die hem een middel aan de hand deed om dit onbekende sujet te kunnen ontmaskeren. ... Donderdag ... opnieuw ... weer door de onbekende opgebeld, die aanstonds het aangegeven middel toepaste en even later wist de telefooncentrale het nummer van den oproeper, die had gedacht onbekend te kunnen blijven. Het telefoonnummer was van de Hr. A. D., waarvan een der lieve zoontjes gebruik maakte om aan het adres van bedoelde arts de minder mooie woorden te richten.

De zaak is thans in handen van de recherche en we hopen dat deze lafle praktijk ter dege zal worden gestraft, als een afschrikwekkend voorbeeld voor anderen.

Juist om deze laatste reden ook hebben we gemeend deze aangelegenheid te hebben moeten publiceren.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Overplaatsing:

Vivian Hassell; van het postkantoor te Saba naar het postkantoor te St. Eustatius.

H. R. Hassell, van het postkantoor te St. Eustatius naar het postkantoor te Saba.

Ontheffing:

H. A. Hessling, commies, eervol ontheven van de verdere waarneming van de betrekking van districtmeester van het 2de district.

In activiteit hersteld:

P. H. van Leeuwen, Districtmeester van het 2de district.

P. A. van Stuivenberg, technisch ambtenaar bij de Landswatervoorzieningsdienst.

Ontslag aan:

H. Jacobs, telegrambesteller bij de Landsradiodienst op Aruba.

Benoemingen:

A. Dammers, tot deurwaarde op Bonaire.

J. Th. Monsanto, opziener der veldwacht op Bonaire, is belast met de functie van cipier op genoemd eiland

S. Tromp, tot telegrambesteller bij de Landsradiodienst op Aruba.

J. J. A. W. van Proosdij; tot seiner bij de Landsradio- en Telefoondienst alhier.

Mej. L. Brouwer, tot kwekelinge in tijdl. dienst aan de Julianaschool op Aruba.

H. A. Hessling, commies tot hypotheekbewaarder op Aruba.

Verlof:

(Binnenl-, Buiten-, Buiten bezwaar van den Lande, Vrijstelling v. dienst).

J. H. Kromhout, tijdl. klerk ten parkette van den Procureur-Generaal; 3 ... vrijstelling van dienst.

C. van der Linden, Loods-tijdl. Havenmeester te St. Nicolaas op Aruba; 17 dagen vrijstelling van dienst; datum ingang: 14 September 1939.

M. A. Frans, assistent der belastingen; 2 mnd. binnenl. verlof; datum ingang: 21 October 1939.

R. J. Beaujon Jr., Directeur van de Landswatervoorzieningsdienst; 1 week vrijstelling van dienst.

C. Holstein, tijd. hulpbacterioloog bij de onenbare gezondheidsdienst; 4 weken vrijstelling van dienst; datum ingang: 3 Augustus 1939.

W. L. Marmsen, buitengewoon gouvts. geneeskundige op Aruba; voor ten hoogste 6 maanden verlof buiten bezwaar van den Lande.

Bouw-Commissie Curaçao:

E. L. Venema, Commandant der Militaire Politietroepen; is benoemd tot lid.

Schorsing:

M. S. Vinck, kommies der belastingen 2de klasse; voor één maand.

Toelating:

C. C. Geel, tot uitoefening van de geneeskundige praktijk in Curaçao.

Waarneming:

H. J. J. v.d. Vuurst de Vries, arts; als buitengewoon gouvts. geneeskundige op Aruba, ged. afwezigheid van W. L. Harmsen.

De Gouvernements-Secretaris,
Gronemeijer.

UITVOERING „HABAY".

Dinsdag j.l. had op het College „Welgelegen" de gebruikelijke prijsuitdeling en sluitingsuitvoering plaats.

Dit jaar was er echter voor de eerste maal een verandering in het program aangebracht, doordat, n.l. des morgens de prijs- en kroonuitdeling plaats nad, terwijl pas des avonds de uitvoering volgde. Deze nieuwe regeling was ingevoerd, daar prijsuitdeling en uitvoering wel wat te veel tijd vragen van het publiek. De tentoonstelling getuigt van een Spaanse smaak en een liefde voor felle kleuren.

De uitvoering van dit jaar was meer dan andere jaren een zeer mooi bewijs van de mooie resultaten, die men op Habay weet te bereiken, men durfde het namelijk aan om een Engelse operette te laten zingen en laten we het er direct bij voegen, met zeer veel succes. The Doll's House Party" bood een verscheidenheid van zangnummertjes. Een piano-concert door de kenners opgetogen geprezen, kwam niet tot zijn recht door geruzemoes in de zaal.

Later gaf men nog ten gehore een aantal stukken kamermuziek, gespeeld door een groep gecostumeerde dames. Habay leert, zoals bleek, zeer veel instrumenten bespelen, dat een veelgerijk program mogelijk was.

Een proficiat voor „Welgelegen".

AANRIJDINGEN.

Bij een tweetal aanrijdingen werden drie personen licht gewond. Naar de oorzaak van deze aanrijdingen wordt door de Politie een onderzoek ingesteld.

NAAR DE NIEUWE GEMEENSCHAP.

Vrede, welvaart en menselijke waardigheid.

Hoe kan er vrede zijn, wanneer zoveel duizenden mannen geen werk hebben, dat eerlijke werk, dat niet alleen het leven der individuen en der gezinnen onderhoudt, maar dat tegelijkertijd een noodzakelijke oefening vormt voor de veelvuldige kracht, welke de natuur en de studie de menselijke waardigheid heeft geschonken.

(Z. H. Pius XII in Zijn toespraak van Eerste Paasdag.)

BOEKBESPREKING.

HORMONEN

Een bio-chemische studie van Ir. Edm. Nicolas

Hormonen... Het modewoord van onze dagen, en een begrip voor den leek in nevelen en mysteries gehuld.

Edm. Nicolas, bio-chemisch ingenieur, bekend door zijn verhalend proza en door zijn in zo menig blad en tijdschrift geschreven bijdragen over gezondheidszorg en hygiëne in het geheim schreef thans in de Schijnwerperreeks, uitgegeven door de Uitgeverij Het Spectrum te Utrecht, een studie over de Hormonen. En hij deed dat op de hem eigen wijze: allezins vlot en leesbaar en toch wetenschappelijk verantwoord, zodat de lezer een goed en duidelijk inzicht krijgt in het wezen en de belangrijke taak der hormonen. In bepaalde hoeveelheden in het lichaam aanwezig, maken zij groei en ontwikkeling, stofwisseling en andere levensverrichtingen pas in volledige harmonie mogelijk.

Prof. Dr. U. G. Bijlsma, Hoogleraar in de Pharmacologie aan de Rijks-Universiteit te Utrecht, voorzag het werk van Ir. Nicolas van een voorwoord, waarin de wens wordt uitgesproken, dat deze populaire en op zo ongewone wijze geschreven studie er toe moge bijdragen, dat een grote lezersschaar een ruimer begrip krijgt niet alleen van de natuur, maar ook van de voldoening die het natuuronderzoek zijn beoefenaren schenkt.

Verkrijgbaar bij „St. Augustinus" Boekhandel, St. Thomas College.

RECTIFICATIE.

In ons overzicht in dit blad noemden wij het kortste kabinet in onze parlementaire geschiedenis, het kabinet Fransen van Putte in 1866. Dit is foutief. Het kortste kabinet tot nu toe stond ook al op naam van Dr. Colijn.

Het was het kabinet Colijn wat op 4 Augustus 1925 tot stand kwam en op 11 November 1926 viel van wege het Pauselijk gezantschap.

HET AFGETREDEN KABINET EN DE BEURS.

Men herinnert zich nog bij de crisis in 1935 hoe toen de Beurs een krachtige invloed uitoefende ten gunste van Dr. Colijn om hem te handhaven.

Prof. Aalberse kreeg enkele malen per dag een waarschuwing, reeds zoveel goud is weggevloeid, hoe langer ge talmt u over te geven aan Colijn hoe meer goud dit kost. Op die wijze wierp toen de Beurs haar goud in de schaal teneinde politieke invloed uit lokken.

De vrees was geuit, dat we ditzelfde spelletje, dat staatsrechtelijk niet zonder ernstige bedenking is, dit maal opnieuw zouden meemaken.

De lib. pers en met haar de z.g. neutrale pers heeft niet nagelaten om de Beurs op die wijze te beïnflueneren. Colijn, die in 1937 door die pers van zijn voetstuk werd gestoten omdat hij toen niet naar haar pijpen wilde dansen, is thans weer als een noodwendig zondaar in genade aangenomen. En op de meest dwaze manier werd hij de laatste weken (men zie de laatste Hollandse couranten) weer aan het land voorgesteld als de enige grote nationale figuur die we hebben, zonder wien Nederland eigenlijk niet te regeren is. We gingen onherroepelijk naar de kelder, als de nationale ramp ons trof, dat Colijn ons kwam te ontvallen.

Gisterenmorgen echter ontvingen we van de Hollandse Bank Unie het bericht, dat de Beurs onder de val van het Ministerie weinig reageerde.

Men wordt dus daar verstandiger. En schenkt aan de flauwe comedie van de liberale pers gelukkig geen aandacht meer.

FILMBESPREKING.

LORD JEFF (Roxy).

Een jonge gentleman-dief (Freddie Bartholomew) wordt gesnapt en in een inrichting geplaatst, waar hij de zeevaartschool bezoekt. Hij voelt zich er slecht thuis en wil ontsnappen, waarin een kameraad (Mickey Rooney) hem verhindert.

Deze kameraad wordt echter betrapt bij zijn terugkomst, nadat hij „Lord Jeff" in zijn ontsnappingspoging heeft tegengehouden. Daar hij niets wil loslaten over zijn nachtelijke expeditie, wordt hij gedegradeerd, maar de hele klas weet wel beter en negeert „Lord Jeff"; totdat deze zijn kameraad rehabiliteert bij de Directie van de school. Hij wordt een waardig lid van de school en als hij later de leden van de dievenbende ontmoet, waarmee hij vroeger samenwerkte, bedankt hij voor de eer om opnieuw het oude stiel te beginnen. Men probeert wel hem opnieuw erin te betrekken, maar dat mislukt op het kantje af en de held mag zijn eerste reis maken als lichtmatroos op de Queen Mary.

De geschiedenis is aan de vrolijke kant gehouden en houdt het middelmatige midden tussen het genre van Boys' town en het genre van reclame voor de (koopvaardij)vloot.

SUEZ (Cinelandia).

Ook hierin wordt romantische geschiedvervalsing gepleegd, zoals in de meeste „historische" films.

De film schijnt wel iets te maken te hebben met het graven van het Suezkanaal, maar toch meer met liefdesintrigues.

De jonge diplomaat de Lesseps is verliefd op de Spaanse gravin Eugenie, die later echtgenote wordt van keizer Napoleon III. Hij wordt naar Egypte gedetacheerd, waar hij kennis maakt met de dochter van een sergeant, Annabella, die smoorverliefd op hem wordt en naar een kostschool in Parijs gestuurd wordt ter afkoeling. Intussen heeft de held ook het idee opgevat een kanaal te graven door de landengte van Suez. Het spreekt vanzelf dat hij — gesteund door de stille liefde van de keizerin en de ontstuimige van Annabella — er in slaagt alle moeilijkheden, verraad en samenspanningen te overwinnen.

De film is gehouden in een kleur die meer dan de scenes zelf aan de woestijn doet denken.

Het is veel beter wijze vijanden dan domme vrienden te hebben.

Een eerlijke principiële overtuiging leidt tot waarderen en begrijpen, omdat deze fiere houding op de duur van iedere eerlijke tegenstander eerbied afdwingt en tot samenwerking noopt.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs & Nieuwsb.

De Curaçaose Handel Mij boekte in het afgelopen jaar een winst van ƒ 209.357,— (ƒ 172.185,—). Het dividend werd bepaald op 3% (6%)

De eerste dag van de vierdaagse afstandmarsen te Nijmegen waren er vier uitvallers en de tweede dag zijn er elf niet gestart. Er vielen stortregens, zodat het aantal uitvallers meevalt.

Het aantal ingeschreven werklozen te Den Haag bedroeg de 8ste Juli 1932 tot 1939 respectievelijk: 26.2; 24.2; 25.1; 29.3; 30.8; 24.3; 23.2 en 17.8.

In de Kaagweek te Warmond behaalden de regenbogen Holland 93.2 punten, Friesland 68.1.

In het Olympische stadion te Amsterdam vonden de kampioenswedstrijden plaats van de Nederlandse stayers. Over de 100 kilometer kwam Wals 1, Bosland 2, Bakker 3, Slaats 4 van der Wulp 5, Snoek 6 en Groenewegen 7.

De motie welke Mr. Deckers indiende, was van de volgende inhoud:

„De Kamer, overwegende dat de kabinetsformatie niet geleid heeft tot een kabinet dat de nodige waarborgen biedt voor een deugdelijke behartiging van de landsbelangen in gemeen overleg met de Staten Generaal, keurt het optreden van dit kabinet af en gaat over tot de orde van de dag."

De motie wordt daarna met 55 tegen 27 stemmen aangenomen. Voor stemden de Katholieken, de Sociaal Democraten, de Vrijzinnig Democraten, de Communisten en de Christen Democraten.

(Van Kamer-ontbinding zal geen sprake zijn, daar de verkiezingen voor provinciale staten en gemeenteraden enkele weken geleden, wel heel duidelijk hebben aangetoond, dat bij verkiezingen van merkbare verschuivingen in de partijen geen sprake zal zijn. Red. Am.)

Bij Koninklijk Besluit van 17 dezer is tot Nederlands gezant te Londen benoemd, met ingang van 16 September a.s. Jhr. Mr. E. F. M. J. Michiels van Verduynen. Tot gezant te Bern is benoemd, met ingang van 1 Augustus Mr. E. H. Kleffens.

Uit Spitsbergen wordt gemeld dat de natuuronderzoeker Jan P. Strijbos, die alleen op een kanotocht was vertrokken, niet is teruggekeerd. Door verschillende expedities wordt op het ogenblik naar Strijbos gezocht.

Naar de Telegraaf verneemt, zal de uitgestelde voetbalwedstrijd Nederland — Duitsland waarschijnlijk in October a.s. te Amsterdam worden gespeeld.

Duizenden mensen lopen rond met onbekende, nooit gewonnen en omhoog gedelfde schatten.

Stoor een kind niet, als het verdiept is in zijn spel. Grijp niet helpend in, als het probeert iets zelf te doen. Daardoor moet het geestelijk groeien; laat het de tijd zijn moeilijkheden zelf te overwinnen.

Er zijn zware lasten die ons het leven lichter maken.

Een mensenleven is niet mislukt, als het de vervulling van zijn liefste wezen het de vervulling van zijn liefste wensen niet heeft gezien. Het is mislukt, als het niet daartoe gediend heeft, waartoe de Schepper het bestemde. En God bestemde ons soms voor iets anders dan wij meenden, of hoopten.

Een vrolijke, opgewekte toon aan tafel is één van de beste voorschriften om de eetlust der kinderen te bevorderen.

LUXE LUCHTAANVAL SCHUILPLAATS.

Interieur gezicht van de meest luxe luchtaanval schuilplaats, gebouwd te Surrey. Ze heeft drie kamers, een keukentje en slaapgelegenheid voor 12 personen. De schuilplaats is ook voorzien van bad, telefoon, electrisch licht en gas. Mocht dit allemaal komen te vervallen, dan is er nog een voorraad van olie-lampen.

GROOTMOEDER VAN HET HELE DORP.

In een dorp niet ver van Kavalla in Griekenland woont een 110-jarige vrouw, die zich terecht de grootmoeder van het hele dorp kan noemen. De oude vrouw heet Vassilika Hadjinikola.

Ze woont in het dorp Palaonori, waar zij in 1829 werd geboren. Ze is er gehuwd en heeft er haar hele, lange leven door gebracht. Haar man is in 1890 gestorven. Zij had met hem twaalf kinderen, die allen gehuwd zijn en weer vele kinderen ter wereld hebben gebracht. Haar kleinkinderen zijn reeds grootouders. Door de huwelijken van haar nakomelingen is zij met alle families van het dorp in nauwe verwantschap gekomen. Nu zijn alle kinderen, die de dorpsschool bezoeken, ofwel door hun vaders of hun moeders, directe nakomelingen van haar. Daarom noemt men haar „de grootmoeder van het dorp", een titel, waarop zij zeer trots is. In haar dorp wordt zij hoog vereerd; geen enkele boer zal een belangrijke belissing nemen, zonder tevoren „grootmoeder" te hebben geraadpleegd. y

HOE WORDT MEN HONDERD JAAR?

Een originele raad gaf een honderdjarige Schotse vrouw aan de vrouwen en meisjes, die even oud wilden worden als zij. Ze adviseerde: „Elke dag een pijp en elke dag een liter bier!"

Zestig jaar geleden was de nu honderdjarige eens zwaar ziek geworden en de dokter gaf haar toen de raad, een pijp te roken. Ze deed het en rookte sindsdien als een Turk, zelfs tamelijk zware tabak. Ze drinkt ook alcohol en vrij veel bier.

Maar de pijp is — zo zegt de honderdjarige — van veel meer belang dan de alcoholische dranken. Volgens haar mening moesten de moderne vrouwen de sigaretten afschaffen en overgaan naar de pijp. De moeilijkheid van dit recept om honderd jaren oud te worden, bestaat nu misschien alleen in het feit, dat het perse een pijp en een liter bier moet zijn.

Het is de vraag of iedere vrouw op deze wijze honderd jaren oud zal willen worden.

KONINKLIJK HUWELIJK IN FLORENCE.

De Hertog van Spoleto en Prinses Irene van Griekenland die in tegenwoordigheid van de leden van verschillen de Europese Koninklijke Huizen trouwden in de Kathedraal van Florence. Hier zien we de gelukkigen het publiek groeten van af de trappen van de Kerk na de plechtigheden.

BIJENSTEKEN TEGEN SLANGENGIF.

In de buurt van Rammic werd onlangs de opzichter van een spoorwegstation door een adder gebeten. In korte tijd begon de arm en de hele bortszijde van den ongelukkige sterk te zwellen en werd helemaal blauw. Men bracht hem naar een ziekenhuis waar de doktors zijn toestand hopeloos noemden. Zij hadden namelijk het vereiste tegengif niet bij de hand, maar in allerijl werd uit Boekarest serum aangevoerd.

Intussen echter kwam de moeder van den opzichter, een eenvoudige boerenvrouw, in het ziekenhuis. Zij bekeek met aandacht haar zoon en zei toen, dat men een groot aantal bijen op zijn arm en borst moest zetten. De bijen waren spoedig ter plaatste. De dieren werden zo geprikkeld, dat ze heftig in de arm en in de borst staken. Toen het serum uit Boekarest aankwam, was de man allang buiten gevaar. De wijze raad van een eenvoudige boerenvrouw had hem het leven gered. Met de grootste belangstelling onderzoekt men nu het proces, dat zich na de bijensteken in het lichaam van de vergiftigde arm heeft afgespeeld.

73-JARIGE LEERLINGE.

Miss Catherine Robinson, een 73-jarige rentenierende juffer in de staat Illinois (Amerika) had in haar jeugd nooit gelegenheid gehad een school te bezoeken. Ze kon dus nooit een brief schrijven of een krant lezen. Om aan deze toestand van analphabetisme een einde te maken, heeft zij zich als leerlinge voor de eerste klas aangemeld in een school te Bloomington.

EEN PLESANT CONGRES.

Op het jaarlijkse bier-congres dat ditmaal te Hamburg werd gehouden, is komen vast te staan dat het verbruik van bier in 1938 weliswaar weer 10 procent hoger was dan in 1937, maar toch nog altijd 40 procent beneden het gemiddeld verbruik van vóór de oorlog is gebleven. De chef van de brouwerij-industrie heeft verder verklaard, dat ook de kwaliteit van het bier in de laatste jaren aanmerkelijk is gedaald.

Ook het echte Duitse type der bierdrinkers met de enorm dikke nek met drie vetlagen, behoort tot de verdwijnende soort.

Copyright P.I.B. Box 6 Copenhagen

ADAMSON IN [illegible]

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen
van
"De Curaçaose Voetbalbond".

COMPETITIE — PROGRAMMA.

SCHERPENHEUVEL.

30 Juli 1939: Res.A-klasse Scherpenheuvel 2 — Hercules 2
(A. Ercol)

30 Juli 1939: B-klasse Atlantico — Willemstad *
(H. Rog)

GEWIJZIGD VOETBAL-PROGRAMMA

30 Juli 1939: Landenwedstrijden Curaçao — Suriname
(A. Jesurun)

Rio Canario

30 Juli 1939: Landenwedstrijden Holland — Portugal
(O. Corsica)

De met % aangegeven wedstrijden beginnen om 9 uur v.m.
De met * aangegeven wedstrijden beginnen om 2.30 uur n.m. precies.
De andere wedstrijden beginnen om 4 uur n.m. precies.
DUUR VAN ALLE WEDSTRIJDEN 2 × 40 minuten.

Opstelling der elftallen voor de landen-wedstrijden; voorzover het spelers van Uwe Vereniging betreft ,verzoeken wij U beleefd voor aanzegging zorg te willen dragen.

DE COMMISSIES BEHOUDEN HET RECHT DE SAMENSTELLINGEN TE WIJZIGEN.

CURAÇAO.—

Grovell (SUBT)
Davelaar (Feyen.) Atalida (Herc.)
Isidora (Volh.) Sentiago (J. H.) H. Leers (J.H.)
Pietersz (SUBT) Panneflek (RCC) Pardo (J. H.) Suarez (RCC) Bernabela (Feyen.)

Reserves: Senior (J. Holl.), C. Williams (J.Cur.), M. Hernandez (Fey.), Rondijk (Volh.), W. Leers (J. Holl.), Gerancisca (Feyen.).

HOLLAND.—

van Rij (Hol.)
Verschoor (Hol.) Vogel (Hol.)
van Buuren (Holl) de Wolf (Asiento) Goedhard (Holl)
Kroon (Asiento Voets (Holl) Weyers (Hol.) Oostlander (Asiento) Clemens (W'stad)

Reserves: Aegenent (W'stad), van Bennekom (W'stad), Lambij (Asiento), Lablans (W'stad).

Witte shirt, zwarte broek

SURINAME.—

Drielinger
L. Willems A. de Koop
Monkou de Meza Mau Asam
Lieuw-Sioe H. Nahar [illegible] Hing

Reserves: [illegible] Hing, Oostburg, Ooft.

Licht groene shirt, witte broek.

PORTUGAL.—

José Chumaceiro
H. Camacheiro J. Aquriano
A. Aquriano Joa Hastre Joao
Camacheiro Celestino Teixeira Cabral Balasco

Club kleuren.

Reserves: Bernardino en Pauleiro.

THE ENGLISH FOOTBALL TEAM

W. H. Hoogenbergen
E. F. Coward J. Pendray
G. H. Tulloch J. Garrett A. G. Jacob
E. Fosbrook J. S. Hick W. G. Lock F. Baguley G. H. Wakeling

Reserves: J. Hewitt, T. Elvers, V. S. Redman.
Colours: Yellow shirts, blue shorts.

De verenigingen ARSENAL en D.C.C. is een boete van ƒ 5.— en een straf opgelegd ongevolge Art. 4 lid 6 a,b,c, R.C.W.
Het protest van C.V.V. „TRANSVAAL" inzake de wedstrijd Transvaal 1 — S.U.B.T. 1 is afgewezen.
De vereniging M.S.V. heeft zich teruggetrokken uit de competitie.

SCHOOLWEDSTRIJDEN TER VIERING HEUGELIJKE GEBEURTENIS IN ONS KONINKLIJK HUIS.

Algemeen Programma

MUNDO — NOBO.

Zaterdag 29 Juli.
4 — 4.45 u. n.m. Kopklassen Schroedersch — Henrisch.) Ercol
c. 5 — 5.45 u. n.m. L.S. W. de Zwijger — Gr. Kwartier)
Zaterdag 3 Augustus.
II 4 — 4.45 u. n.m. Onderklassen St. Thomascoll. — Hendrikschool
d. 5 — 5.45 u. n.m. L.S. W. b. — Winnaar c.
Woensag 9 Augustus.
4 — 4.45 u. n.m. Kopklassen St. Thomascoll. — Hendrikschool
I 5 — 5.45 u. n.m. Onderklassen Schroedersch. — Albertuscoll.
Zaterdag 12 Augustus
4 — 4.45 u. n.m. Kopklassen St. Thomascoll. — Schroedersch.

SCHERPENHEUVEL

Zaterdag 30 Juli.
4.30 — 5.15 u. n.m. Amb. Scholen: Brakkeput — Ambachtschool.

FINALES: MUNDO — NOBO.

Vrijdag ???????
3 — 3.35 u. n.m. Ambachtscholen.
3.40 — 4.15 u. n.m. Onderkl. MULO Winnaar I — Winnaar II.
4.20 — 4.55 u. n.m. L.S. Winnaar a — Winnaar d
5.00 — 5.35 u. n.m. Kopklassen M.U.L.O.

ALGEMENE BEPALINGEN:

Behalve de bepalingen die reeds zijn aangegeven bij het eigen wedstrijd-strijd-program, gelden nog de volgende:

De elftallen die op een zekere datum moeten spelen, kunnen gedurende die week tot uiterlijk kwart over vier op MUNDO NOBO oefenen.

Beslissingen van de scheidsrechter gedurende de wedstrijden zijn absoluut bindend; beslissingen van organisatorische aard kunnen allen genomen worden door en door het Sub-Comité aangewezen persoon; diens beslissingen zijn bindend.

Bij de wedstrijden zal er steeds koud drinkwater aanwezig zijn.

In verband met de beperkte tijd zal het elftal dat om welke reden dan ook niet aanwezig is of opkomt met minder dan 8 spelers, de wedstrijd met 2—0 verliezen.

HET BESTUUR.

Amigoe di Curaçao.

Zaterdag 29 Juli 1939.

JAN DORET

TWAALF EN EEN HALF JAAR PAROCHIE!

(Vervolg)

Begin Februari 1931 werd de parochie van Wishi opgericht, waardoor Jan Doret een gedeelte van zijn grondgebied kwam te verliezen, n.l. de buurtschappen Morgenster, San Soucis, Mina Scarbay, Vers (dat officieel Veeris heet) en Soledad. Dat betekende 450 mensen minder voor Jan Doret.

Op Woensdag 31 Maart 1932 verhuisde pastoor Exler naar Groot Kwartier, waar hij tot pastoor benoemd was. Zijn opvolger op Jan Doret was pastoor Reginaldus Hofuis, door zijn parochianen nooit anders aangeduid dan de pastoor met de baard. Dat jaar kwam de nieuwe bisschop, Mgr. P. I. Verriet, de zeewijding verrichten op Boca San Michiel, bij welke gelegenheid de vissers van de Boca op een rots bij de zee een preekstoel metselden, die nog ieder jaar dienst doet voor den pater, die de feestpreek houdt bij de zeewijding. In zijn enthousiasme beloofde de bisschop toen al een nieuwe kerk te zullen bouwen!

Het houten kerkje was zeer armoedig. Pas in Juli 1934 werd het voor het eerst electrisch verlicht. Vóór die tijd had de pastoor en de parochie zich tevreden moeten stellen met het hete en suisende gasolinelicht. Daar deze lampen, die uitstekend licht geven als ze in goede conditie zijn en eenmaal branden, de onhebbelijke eigenschap bezitten op de meest ongelegen tijden in staking te gaan, kan men zich voorstellen, welk een zucht van verlichting de pastoor slaakte, toen hij slechts enkele knopjes behoefde om te draaien om voldoende licht in zijn kerkje te hebben!

Op de tweede Zondag van September in dat zelfde jaar werd het Adoratiefeest gevierd en voor het eerst processie gehouden in de open lucht.

Intussen hunkerde men naar een nieuwe kerk van steen. Mgr. werd menigmaal aan zijn belofte herinnerd, maar onvoorziene omstandigheden [illegible] telkens vertraging in de plannen. Bestaande kerken moesten gerestaureerd of vergroot worden en putten telkens de financiën uit. Pas het jaar 1937 zou uitkomst brengen. Pater de Bruyn was op vacantie geweest naar Nederland en had daar niet stilgezeten. Bij zijn terugkomst bleek Mgr. in staat een nieuwe kerk te kunnen bouwen. Architect werd de Heer Nooyen, leraar aan de R. K. Ambachtschool en aannemer de Heer Rijsdijk. Het nieuwe gebouw zou komen tussen de pastorie en het zustershuis. Op de achtste Augustus, 's middags om half zes werd het kruis geplant op de plaats waar het altaar zou komen. De volgende dag om vijf uur 's middags had de eerste steenlegging plaats. Mgr. verrichtte deze plechtigheid zelf. Pater de Bruyn las de oorkonde voor, die door een groot getal aanwezigen ondertekend werd: eerst door Mgr., daarna door den H. E. Pater Vicarius Zeppenfeldt, de pastoors van den Elzen, Hofhuis, de Bruyn, van Rooy en Elie; Z. Exc. Gouverneur Wouters met echtgenote en dochter; de aannemer Nooyen, verder de Hr. en Mevr. ten Brink, de heren van Nijmegen-Schonegevel, Jacobs, Arends, v.d. Biezen, Martijn en Kroon; ten slotte drie parochianen: Martinus Zimmerman, Bart Constant en Camelio Zimmerman. Hierna werd het document in een loden bus gedaan, dichtgesoldeerd en in de steen gemetseld. Monseigneur zegende het kruis, de steen en de fundamenten. De [illegible] zang werd verzorgd door pastoor Hagemans en pastoor Schipper.

Twintig Januari 1938 had de kerkwijding plaats. Wat nog dienen kon van de oude kerk, werd naar de nieuwe overgebracht, zodat we nu nog met een stel oude banken zitten te kijken, die minder gunstig bij de nieuwe afsteken. Het is een van de wensen van den pastoor, om de oude banken zo spoedig mogelijk door nieuwe te vervangen. Maar als hij daarbij aangewezen blijft op de hulp van zijn eigen parochianen, komen er nooit nieuwe banken.

Dat wil ik u wel vast verklappen. De parochie van Jan Doret schijnt zeer arm te zijn. Het altaar, communiebank, preekstoel en biechtstoel moesten vernieuwd worden, benevens de doopvont.

Zes en twintig April 1938 verliet pastoor Hofhuis zijn parochie om plaats te maken voor pastoor Ch. Antoninus Spékle. Het harmonium van 1929 had afgedaan en een groot weldoener stelde den pastoor een som ter hand, nodig voor een nieuw harmonium. Onnodig te zeggen, dat deze edele weldoener geen parochiaan van Jan Doret was.

De pastoor schafte voor kerk en huis een nieuwe lichtinstallatie aan, een „Wincharger" met zestien batterijen van twee volt en een capaciteit van duizend watt. Deze installatie voldoet uitstekend in het gebruik en is in verschillende opzichten prettiger dan een motor. Maar de aanschaffingsprijs heeft een lacune in de kas geslagen, die nog steeds duidelijk voelbaar is.

In November van het zelfde jaar liet de pastoor een nieuwe omheining aanbrengen om het kerkhof, waar hij ook een nieuw kruis plantte.

Intussen bleek de bevolking van Jan Doret aangegroeid te zijn. Want al had de parochie in 1931 aan Wishi 450 zielen verloren, nu telde het aantal parochianen weer ongeveer 2000. De ijver voor het Huis Gods schijnt niet altijd gelijke tred te houden met uitbreiding van het zielental. Statistische gegevens wijzen uit, dat het aantal H. Communies de laatste jaren afgenomen is. Dat is een droevig verschijnsel!

Pastoor Spékle, wiens grote arbeidzaamheid zeer gewaardeerd werd door zijn parochianen, moest al weer spoedig plaats maken voor pastoor Mamertus D. Latour, die op 21 Maart 1939 met het herderschap over Jan Doret belast werd.

Op 1 Augustus zal het juist twaalf en een half jaar geleden zijn, dat door Mgr. M. G. Vuylsteke, z.g. de eerste pastoor voor deze parochie werd aangewezen. De resultaten in die jaren bereikt, zijn een reden tot feestvieren waard.

Men wenst altijd beter, men streeft altijd naar het volmaaktere, men is nog niet waar men wezen moet, maar dat kan ook nog niet. We mogen geen onredelijk hoge eisen stellen. De pastoors die hier gewerkt hebben, behoeven niet ontevreden te zijn over de uitslag van hun arbeid, al ziet gewoonlijk de opvolger pas het zaad rijpen, dat door verschillende voorgangers is uitgestrooid.

Een grote wens heeft de tegenwoordige pastoor nog en dat is: een betere verlichting in de kerk. De Wincharger is goed, het licht in pastorie en zustershuis ook, maar in de kerk is het veel te zwak. Men verzekert mij, dat er verkeerd materiaal gebruikt is bij de aanleg. Wat er van zij: ik zit met de stukken! Mijn parochianen schijnen het benodigde bedrag onmogelijk te kunnen opbrengen, want [illegible] slechts gelovig. Mag dit misschien een bescheiden tip zijn voor edelmoedige zielen, die reikhalzend naar een gelegenheid uitzien om een goede daad te verrichten? Ze kunnen hier een bij uitstek goede en nuttige daad verrichten!

Pastoor Latour.

KERKVOLGING ACHTER EEN ROOKGORDIJN.

Door Michael Blair, speciale correspondent van „The Universe".

„Gij kunt zoveel vergif krijgen als ge wilt".

De Moeder-Overste van een Katholiek klooster begaf zich enige dagen nadat de school door hare zusters beheerd, door de Nazi autoriteiten gesloten was, naar het hoofdkwartier der Duitse Geheime Politie in Oostenrijk. „Gij hebt ons van onze middelen van bestaan beroofd en onze school gesloten", sprak zij, „wij hebben niets meer. Kunt ge ons aan brood helpen, dat de zusters wat te eten hebben?"

De ambtenaar lachte haar in het gezicht uit. „Ge kunt zoveel vergif krijgen als ge wilt. Eet dat op dan hebt ge uw zin met naar de hemel te gaan!"

Op 30 Januari van dit jaar heeft Herr Hitler in zijn rede in de Rijksdag opnieuw met nadruk verklaard, dat hij zich nooit met godsdienstonderricht had ingelaten, geen enkele kerk gesloten en niets gedaan had om de uitoefening van de godsdienst in het Derde Rijk te verhinderen.

Geloofsafval of Armoede.

Tussen deze twee verklaringen ligt de zuivere waarheid: de realiteit van de grootste kerkvervolging van minstens de laatste eeuw. Pijnbank en duimschroeven zijn in moderne kerkvervolging zeldzaam: 't is een geschiedenis van ellende, op geniepige wijze veroorzaakt, van brutaliteit die schuil gaat in de donkere bochten van geldafpersing, van onrecht jegens God, gepleegd in de naam van God zelf. De martelaren van 1939 worden niet in de arena gesleept of voor de leeuwen geworpen: hun wordt alleen de keus gelaten: hun geloof te verzaken om uit ellende te geraken. Men eist van hen, aan Cesar over te leveren wat aan God toebehoort. Hun straf is zelden de dood. Maar het is gewoonlijk armoede en dikwijls gevangenis.

Herhaalde reizen naar Duitsland hebben mij in staat gesteld de donkere waarheid te ontdekken, angstvallig verborgen achter het gordijn van propaganda, en ten slotte de feiten aan het licht te brengen van een georganiseerd ondermijnen der Kerk, waardoor meer dan vijf jaar lang al het mogelijke gedaan is om het geestelijk leven te wurgen van iedereen, die vermetel genoeg is om God boven de Staat te stellen. Ge hebt de getakte bliksem der Nazi-wraak gezien, ge hebt de donder van verontwaardiging der Kerk gehoord. Wat zijn de werkelijke cijfers na deze storm, die zo lang gewoed heeft? Wat zijn de winsten en verliezen de overwinningen en nederlagen van deze oorlog, die begonnen is met een verbond van vrede? Wat is de waarheid omtrent deze langdurige en schrikwekkende onrust?

Verliezen: de Cijfers.

Er zijn in Duitsland 27.000.000 Katholieken. Het meest Katholieke gedeelte van oud-Duitsland is Beieren. Hier waren 84 percent der kinderen gewoon Katholieke scholen te bezoeken. Nog hoger is het percentage Katholieken in het nieuw geannexeerde stuk van Duitsland, Oostenrijk. Daar ging ongeveer 90 percent van het volk geregeld mishoren. In midden en noord Duitsland beleden evangelische gezindten een star Protestantisme.

Wat hebben zij verloren, deze Katholieken en Protestanten, die voor het eerst sinds Luther zijn protest aan de Wittenbergse kerkdeuren vastspijkerde, schouder aan schouder staan, om te zamen de last te dragen van publieke belediging, en persoonlijk verdriet?

Op de eerste plaats verloren zij hun scholen. Beroofd zijn ze van het recht, om hun kinderen in hun eigen geloof op te voeden.

In geen enkel werk dat ge er op naslaat, zult ge de cijfers aantreffen, die we laten volgen. Het is heel onwaarschijnlijk dat ze ooit tevoren gepubliceerd zijn. Maar authentiek zijn ze en ze zijn nauwkeurig gecontroleerd.

In het jaar dat Hitler de macht in handen kreeg, waren er in Beieren 5.233 Katholieke lagere scholen met 780.000 leerlingen en 15.000 onderwijskrachten. Het aantal Protestantse scholen bedroeg er 1.943.

Het Derde Rijk heeft er de hand op gelegd. Er bezit van genomen, zonder — volgens hun beweren — de termen van het fameuze in 1933 gesloten concordaat te breken. De ouders werden bewerkt om voor Staatsscholen te stemmen. In een enkel jaar vroegen 29.000 ouders voor hun kinderen, om van het Katholiek onderwijs verwijderd te worden, en aan de leiding van de Staat te worden toevertrouwd.

Overwinning voor anti-Katholieken.

Bij een door het gouvernement georganiseerde stemming, voorafgegaan door een propaganda van wonderlijke krachtsontwikkeling, waardoor alle tegen-maatregelen verhinderd werden, stemden 95 procent der ouders voor de Staatsschool.

Het was een verbluffende overwinning ten gunste van de opvoeding door de Staat. Er was weinig kans dat het iets anders zou zijn.

In October 1936 werd b.v. door Dr. Bôpple, Staatsminister van Opvoeding en Ontwikkeling in Beieren, officieel afgekondigd: Aan alle onderwijs-Zusters zal het recht ontnomen worden om van af 1 Januari 1937 te onderwijzen...... De Nationalistische Staat kan niet langer toelaten dat kerkelijke onderwijzers zorg dragen voor kinderen. Zij kunnen niet langer de beginselen van de nieuwe Staat en zijn opvoedkundige bedoelingen nastreven; zij zijn belemmerd om de thans noodzakelijke zorg te wijden aan lichamelijke training, Duitse geschiedenis, raskunde en biologie".

Dat was de nekslag voor de Zusters. Er bleef haar niet anders over dan heen te gaan.

Het was een voorproef van Rosenbergs beruchte uiteenzetting van 7 Maart 1937: „Een Staat die zijn ziel niet in gevaar wil brengen, mag geen verschillende soorten van opvoedingssystemen dulden, laat staan deze bevorderen".

Zodat in October 1938 Minister Wagner van Beieren in de **Bayrischer Regierungs-Anzeiger** kon snoeven: „In heel het gebied van Beieren is de omzetting van confessionele scholen in Staatsscholen thans een voldongen feit. Op het keerpunt in de geschiedenis van ons openbaar onderwijs, wil ik allen danken, die hebben meegewerkt aan de vervulling van de taak die mij was opgelegd."

„Vrijwillige" Belastingen.

Enkele Katholieke instellingen voor hoger onderwijs bestaan nog in Beieren: maar ook daaraan wordt de laatste weken een einde gemaakt.

En wanneer de Nazis beweren, dat de lagere scholen gesloten zijn op verzoek der ouders zelf, dan nemen zij het met de waarheid even nauw, als wanneer ze sommige manifestaties „spontaan", en sommige belastingen „vrijwillig" noemen.

Ik heb die „spontane" demonstraties in Duitsland zelf bijgewoond, en gezien hoe het volk die „vrijwillige" belastingen voldeed. Dan krijgt men een goede kijk op de nieuwe betekenis van die aloude woordjes.

Natuurlijk, niemand kan ontkennen dat de vernietiging van alle godsdienstig onderricht en kolossale overwinning is geweest voor het regime in Beieren. Wat is in Oostenrijk gebeurd?

Precies hetzelfde, alleen nog erger. In Oostenrijk konden ze het doen zonder de formaliteit van stemmen, en daarmee hebben ze een schat van tijd uitgespaard. Ze sloten eenvoudig de scholen. Zo kwamen ze in Oostenrijk binnen zes maanden klaar, met hetgeen in Beieren vijf jaren had geduurd.

Ook deze cijfers worden thans voor het eerst gepubliceerd. Ze geven een flauw idee van Duitse grondigheid. Tot aan de vorige zomer behoorden onder de afdeling onderwijs en opvoeding, 2298 particuliere Katholieke instellingen.

Alles verloren.

Deze bestonden uit 619 lagere scholen en middelbare voor meisjes, met circa 2000 leerkrachten en 40.000 leerlingen; 59 middelbare scholen met 710 leerkrachten en 7856 leerlingen, en nog 428 fröbelscholen en inrichtingen voor kinderverzorging met nog eens 40.000 kinderen. Verder waren er nog 569 Katholieke kostscholen en 136 seminaries voor opleiding van priesters.

Deze verschillende inrichtingen verschaften werk aan 8.000 mensen, die direct daarbij betrokken waren. De Katholieke Kerk in Oostenrijk heeft alles verloren. Wat een buit voor de Nazis!

Wat er thans in Oostenrijk nog aan godsdienstonderricht is overgebleven, is niets meer dan twee uur per week in de Staatsscholen, altijd onder voorwaarde dat meer dan 20 kinderen in iedere school erom vragen! De onderwijzers daar moeten een eed afleggen, dat zij nooit over iets zullen spreken dat in strijd is met de Nationaal Socialistische beginselen.

Het Rijk voerde opzettelijk de strijd tegen de scholen, omdat ze weten, dat daar de godsdienst geleerd wordt. En hun strijd tegen de scholen is voor 100 percent succesvol geweest.

In Oostenrijk werd deze strijd op minder beestachtige wijze gevoerd dan gewoonlijk verondersteld wordt: in Beieren echter erger dan ooit onthuld is.

In beide landen is de godsdienst practisch vernietigd.

BOEKBESPREKING.

DE HOORN DER SCHELDE.

Een nieuwe bundel Zeeuwse Mijmeringen van Dr. P. H. Ritter Jr.

Het is wel een zeer precieus boekje dat onlangs in de serie Schijnwerpers, door de Uitgeverij Het Spectrum te Utrecht uitgegeven, het licht zag. Het is een nieuwe bundel Zeeuwse Mijmeringen van den bekenden schrijver Dr. P. H. Ritter Jr. „De Hoorn der Schelde", — zo luidt de naam van dit nieuwe geschrift en overpeinzingen van dezen vruchtbaren auteur, — bevat een aantal mijmeringen en overpeinzingen over 't Zeeuwse land, het land dat de stille liefde en bewondering van Dr. Ritter heeft. Speels en luchtig laat de schrijver het licht van zijn schijnwerper over het Zeeuwse land gaan en zo is er een boekje ontstaan, dat méér is dan een bundel reis-reportages. Precieus en zeer verzorgd geschreven is „De Hoorn der Schelde" een boekje dat men op een stille zomerse avond ten volle zal kunnen genieten. Het zal vooral van alle minnaars van het vaderlandse schoon, zeker de belangstelling verkrijgen, die het zo volkomen verdient.

Albert Kuyle schreef enige inleidende woorden, en Karel Thole versierde het boekje met een aantal pentekeningen, al even precieus als de tekst.

Verkrijgbaar bij de „St. Augustinus Boekhandel" St. Thomas College.

De overtuigendste argumenten zijn nog steeds de goede voorbeelden.

Eist harde plicht dat gij een vriend bevecht,
Verwin, maar geen trofee blijf tergend opgerecht.

DE KATHOLIEKE KERK IN HET VROEGERE TSJECHO SLOWAKIJE.

Een Romeins Prelaat deelde onlangs in een vraaggesprek mede, dat naar zijn mening ieder land dat in handen valt van Hitler voor de Kerk als verloren beschouwd moet worden.

Deze uitspraak moge hard klinken, de toestand in het vroegere Oostenrijk geeft in deze te denken.

We geven hier een overzicht van de positie van het Katholicisme in het voormalige Tsjecho-Slowakije.

Vanaf de hoge burcht bezie ik de stad aan de Moldau, het eeuwenoude Praag, en rond mij rijzen honderden kerktorens omhoog uit de huizenmassa's en de heerlijke gothieke spitsen getuigen van de grote liefde die de inwoners van Praag eenmaal voor hun Godshuizen koesterden.

Voor het eerst vinden we in de geschiedenis iets vermeld omtrent de prediking van het Christendom in Bohemen en Moravië in het jaar 845 toen 14 Boheemse edelen (duces) in Regensburg het H. Doopsel kwamen ontvangen. In 863 kwamen de H. Cyrillus en Methodius naar Moravië: in 873 ontving koning Borziwoy in de Mariakerk te Welehrad het H. Doopsel, terwijl zijn gemalin Ludmila in Bohemen door den H. Methodius in der kerk werd opgenomen. Haar kleinzoon was de H. Wencelaus, die o.m. de beroemde Sint Vituskerk liet bouwen in Praag; in 929 stierf hij de marteldood. Het eeuwfeest van zijn marteling werd destijds door de Tsjecho-Slowaakse Republiek met grote luister gevierd.

Geschiedvorsers, dichters en beeldhouders hebben zijn aandenken door alle eeuwen heen in ere gehouden.

Slachtoffer van het Biechtgeheim.

Naast den H. Wenceslaus staat een tweede martelaar, de H. Joan. Nepomecemus slachtoffer van het biechtgeheim. Hij werd in 1489 door den ongelovigen en wraakzuchtigen Koning Boleslaus vanaf de Moldaubrug in Praag in de rivier geworpen, omdat hij niet wilde bekennen wat de koningin hem in de biecht had toevertrouwd. Op vele bruggen in Praag kan men een beeld van den nationalen heilige vinden. Voor de Tsjechische katholieken vormde hij een tegenwicht tegenover den nationalen held der Protestanten Jan Hus, wiens aanhangers weliswaar in de Hussieten-oorlog verslagen werden, doch nooit werden uitgeroeid. De z.g. Hussietische Reformatiebeweging" is een onderdeel van de „Gemeenschap der Moravische en Boheemse Broeders" die ook nu nog veel aanhangers tellen. Ook onder de Habsburgers heeft de Katholieke Kerk in Tsjecho-Slowakije haar eigenaardige moeilijkheden gehad. Het was ver gekomen met het verval der Kerk in Bohemen toen in 1837 Paus Gregorius XVI zijn beroemde allocutie uitsprak, die begon met de woorden: „Dum inter acerbissimos dolores — te midden van de allerfelste pijnen". Een fiere strijd ontbrandde op dit parool voor de vrijheid der Kerk tegen de staatsoverheersing van Febronianisme, Josephinisme en Liberalisme.

Na de Wereldoorlog.

Na het verdrag van St. Germain was de toestand voor de kerk in Tsjechoslowakije allesbehalve rooskleurig. Er heerste een fel anti-katholieke stemming en de los-van-Rome beweging werd door de regering begunstigd. Er werd een Nationale Kerk gesticht: het Latijn in de liturgie werd vervangen door het Tsjechisch: het coelibaat voor de priesters werd afgeschaft. De afvallige, door Rome veroordeelde priesters ontvingen subsidie van de staat en de katholieken die overgingen naar de Nationale Kerk behoefden geen kerkelijke belasting te betalen.

In 1922 telde deze Nationale kerk 525.000 leden. Na de dood van den leider Farsky ging de beweging zienderogen achteruit. Ook hier werd weer opnieuw de oude ondervinding bevestigd, dat zodra de afscheiding van de oude Moederkerk voltrokken is, het leergezag verdwenen is en de eenheid des geloofs verloren gaat. De opvattingen over Christus liepen weldra ontzaglijk ver uiteen. De Hervormer van Bohemen, Jan Hus, kwam weer in het middelpunt der belangstelling te staan, als Tsjechische held en martelaar, maar daarmee was de verwarring in de geesten der eenvoudige mensen nog groter geworden. De Tsjechische kerk werd langzamerhand totaal gelaiciseerd en zo vrijzinnig in haar leer en gebruiken dat er van geen „Katholieke Kerk —los van Rome" meer kan gesproken worden.

Op het platteland zijn de meeste Tsjechen trouw gebleven aan de Katholieke Kerk, die weer tot een krachtig nieuw leven ontwaakt is. Vele lauwe katholieken kwamen tot bezinning en keerden terug tot de practische beleving van het Christendom. Zo staat de Katholieke Kerk in Tsjechoslowakije, waarbij nog altijd 60 procent van het Tsjechische volk is aangesloten, voor een zware taak.

Gelukkig, dat velen die afgedwaald waren, en in hun overdreven nationalisme hun heil in de Tsjechische kerk hadden gezocht, thans weer terugkeren tot de oude Moederkerk, waar ze eindelijk rust vinden voor hun meegestreden zielen.

En nu?

In Tsjecho-Slowakije wonen bijna 11 millioen katholieken en bovendien 585.041 katholieken van de Griekse Ritus die met Rome geünieerd zijn. Met Rome werd in 1923 een Modus Vivendi gesloten, doch de anti-kerkelijke houding, die vooral het gevolg was van het drijven der Marxisten, bleef ongewijzigd. Er werden dan ook tal van hatelijke maatregelen tegen de Kerk genomen. Alleen in de laatste jaren was een merkbare verbetering te bespeuren, die vooral op de Katholiekendag van Praag in 1935 tot uiting kwam.

Wat de kerkelijke indeling betreft, het volgende: voor de afscheiding van Sudetenland telde Bohemen het Aartsbisdom Praag met de bisdommen Leitmeritz, Königgratz en Budweis; in Moravië het Aartsbisdom Olmütz en Brünn, Slowakije heeft 8 bisdommen; Karpathen Rusland twee bisdommen van de Grieks-Katholieke Ritus.

Geen eenheid onder de Katholieken.

Tsjecho-Slowakije vormde één staat, maar niet één volk. Dit is de oorzaak dat er ook onder katholieken van het land geen eenheid bestond en dat alle pogingen om een katholiek blok te vormen, zelfs tegen een gemeenschappelijken vijand steeds hebben gefaald. Zelfs de Katholieke Actie kon niet diocesaan georganiseerd worden, maar moest naar de nationaliteiten worden ingedeeld.

Kerkelijke Statistiek.

Totaal aantal inwoners van Tsjecho-Slowakije is 15 millioen.
Bohemen 7.109.376; Moravië 3.565.010 Slowakije 3.329.790; Karpathen-Rusland 725.360.

Volgens de taalgroepen: 7.2 millioen Tsjechen; 2.5 millioen Slowaken.

Er zijn 10.831. 696 (74 procent) katholieken; 1.129.758 Protestanten (7 procent) Nationale Kerk 5 procent, Oud-Katholieken 22.00 (0.16 procent) Israelieten 450.000, zonder godsdienst 854.000.

De Katholieke Pers beschikt weliswaar over enkele goede dagbladen, maar een overwegende invloed ging er niet van uit, omdat de verdeeldheid onder de katholieken te groot was.

Met een zekere angst denken we aan de toekomst. Menselijkerwijze gesproken zal de stormaanval ook tegen de Katholieke en Christelijke Kerk in Bohemen en Moravië ontketend worden. Zal over 30, misschien 40 jaar het Christendom in het hart van Europa tot een legende geworden zijn, en hebben plaats gemaakt voor het moderne heidendom?

Het antwoord ligt in de toekomst besloten! Dat weet God alleen.

Arm en toch rijk.

Daar in zijn sober ledikantje
Geen pracht en praal om 't bedje heen,
Ligt 't ventje ziek, maar toch gelukkig,
Hij voelt zich rijk, — is niet alleen.

Want moeder streelt zijn warme handjes,
En moeder drukt hem aan haar borst.
In moeders schoot is 't heerlijk rusten,
En moeder lest ook steeds zijn dorst.

Zijn moeder leert hem d'handjes vouwen,
En ned'rig buigt hij 't hoofdje neer,
En vraagt dan, knielend in zijn bedje,
Och maak mij beter, Lieve Heer.

En liefdevolle moederogen
Zijn steeds op het lief kind gericht,
Want hem beschermen, bij hem waken,
Dat voelt zij als haar moederplicht.

En buiten zingt het [illegible]:
„Wat ben je rijk, arm kereltje!"

VATICAAN EN DUITSLAND.

ONGEGROND EN TENDENTEUS GERUCHT.

Verhouding niet verbeterd.

De Romeinse correspondent van „de Tijd" schrijft naar aanleiding van veel dat over Paus Pius XII als gerucht wordt verspreid:

Aanstonds na de Pauskeuze kwamen er reeds allerlei beschouwingen los over het beleid, dat men van den nieuwen Paus meende te kunnen verwachten.

Uit het feit, dat de nieuwe Paus als Kardinaal-Staatssecretaris jaren lang ten nauwste bij het beleid van zijn voorganger betrokken is geweest en, het kan wel niet anders, daarop ook zijn invloed heeft doen gelden, en voorts uit het feit — inderdaad niet minder een feit dan het voornoemde — dat de nieuwe Paus een grote en diepe bewondering voor zijn voorganger koestert, hetgeen o.a. tot uiting kwam in de keuze van de naam Pius, meende men bijna algemeen te mogen concluderen, dat Paus Pius XII het beleid van Paus Pius XI, zeker in het essentiële, zou voortzetten.

Daarom bestond er evenwel nog geen volledige eenstemmigheid in de verwachtingen en vermoedens t.a.v. het beleid van Paus Pius XII. Eenstemmigheid had immers ook niet bestaan ten aanzien van het beleid van Paus Pius XI. Ofschoon deze Paus herhaaldelijk met de grootste nadruk, verklaarde, dat de Kerk niet aan politiek deed, stond menigeen steeds klaar om zijn woorden en daden politiek te interpreteren en dat deed ieder liefst in eigen voordeel.

Boven de Partijen.

Hetzelfde lot ondergingen nu de eerste daden en woorden van Paus Pius XII. De nieuwe Paus, zo beweerde de een, kiest in de grote strijd tussen democratische en autoritaire staten partij voor de eerste.

Neen, aldus de ander, de nieuwe Paus staat kennelijk aan de zijde van de laatste. En ieder der partijen kon wel een of ander argument voor haar opvatting aanvoeren — hetgeen tenslotte het meeste pleit voor de opvatting, dat de Paus geen partij koos tussen de genoemde twee politieke kampen.

Wij hebben hier in de eerste weken, volgend op de Pauskeuze, een vloed van geruchten zien opkomen en...... verebben. In de jacht op nieuws, dat het „doen" zou, verloor men al spoedig alle vaste punten uit het oog, óók het uitgangspunt, n.l. dat men van Pius XII een voortzetting van het beleid van Pius XI verwachten kon.

De meeste geruchten behoefden niet eens weersproken te worden, zij spraken zich zelf tegen of de feiten deden dat. Maar enkele voerden (en voeren) een hardnekkig bestaan en dreigden (dreigen) verwarring te stichten.

Geen verbetering.

Wij noemen op de eerste plaats het gerucht, als zou er in de betrekkingen tussen het Vaticaan en Duitsland een verbetering zijn ingetreden. dit gerucht ging zelfs in sommige „Vaticaanse kringen", hetgeen overigens slechts heeft aangetoond, dat niet iedere Vaticaanse kring in ieder Vaticaanse aangelegenheid tot oordelen bevoegd is (ook de huisknechten der Vaticaanse prelaten kan men met een beetje goede wil als een Vaticaanse kring beschouwen).

Het heette, dat Paus Pius XII aan Hitler een eigenhandig schrijven had gezonden, waaruit het den Führer duidelijk moest worden, dat hij onder den nieuwen Paus bij de H. Stoel een andere, meer soepele mentaliteit zou aantreffen dan hij ontmoet had onder Paus Pius XI.

In wezen was dit nieuwtje een belediging zowel voor de nagedachtenis van Pius XI als voor Pius XII, maar de zucht naar sensatie scheen daar blind voor. Menigeen geloofde nu wel niet direct in dat eigenhandig schrijven, maar dat van die andere, meer soepele mentaliteit, daar kon toch wel wat in zitten.

Men merkte op, dat de „Osservatore Romano" waarvan de hoofdredacteur, als de geruchten gelijk hadden, al lang verdwenen had moeten zijn) sinds de keuze van Pius XII geen enkel bericht meer gebracht had over de Duitse Kerkvervolging, terwijl zij vroeger daarover bijna ieder avond berichten gaf.

Er werd verteld, dat Mons. Orsenigo te Berlijn vervangen zou worden (tot nog toe door niets bevestigd). En nu is er een feit, — n.l., dat Paus Pius XII door zijn nuntius aan Hitler heeft laten vragen, in hoeverre door hem voor het behoud van de vrede een Vaticaanse bemiddeling eventueel mogelijk en wenselijk wordt geacht.

De Bemiddeling.

Intussen heeft echter de Osservatore Romano wel degelijk weer berichten over de Duitse Kerkvervolging gegeven; zij citeerde o.a. uitvoerig het herderlijk schrijven van Kardinaal Schulte. En wat nu het hierboven laatstgenoemde feit betreft: Paus Pius XII liet ook andere regeringen in die zin polsen.

Hoe zeer de Kerk ook in Duitsland te lijden heeft, nimmer zal de Kerk in haar vurig verlangen naar vrede een restrictie maken ten opzichte van Duitsland.

Wanneer de Kerkvervolging in Duitsland de H. Stoel had weerhouden bij Hitler de stap te ondernemen, welke Hij thans gezet heeft, dan zou zulks gebeurd kunnen zijn in de overtuiging, dat de mentaliteit der Duitse regering, blijkende uit de Kerkvervolging, die stap bij voorbaat tot nutteloosheid en misschien tot erger doemde, doch niet uit protest tegen de Kerkvervolging.

Nu Hij die stap wel gezet heeft, kan dit ook volstrekt niet geinterpreteerd worden als een teken, dat het met de Kerkvervolging in Duitsland niet zo'n vaart zou lopen.

Pessimisme.

De H. Stoel — zo vernemen wij van een zegsmans, wiens bevoegdheid tot oordelen op dit gebied buiten twijfel staat — ontwaart in de ontwikkeling van de Kerkvervolging in Duitsland niet het geringste symptoon, dat Hem reden zou kunnen geven tot optimisme, eerder is het tegendeel het geval. En hiermede is tegelijk een antwoord gegeven op het gerucht, als zou er in de betrekking tussen het Vaticaan en Duitsland enige verbetering zijn ingetreden. Want dit hangt niet van den H. Stoel af, doch van de Duitse regering. Zo was het onder Pius XI, zo is het onder Pius XII.

DE WEEGSCHAAL IN DE OPVOEDING.

Bij vele kinderen is het evenwicht tussen „willen" en „kunnen" blijvend verstoord.

De bekende paedagoog T. v. Raalte schrijft in het Alg. Handelsblad:

Al wat teleurstelling of droefenis heet wordt veroorzaakt door verstoring van het evenwicht tussen willen en kunnen: een athleet, die er bij een wedloop niet in slaagt als eerste de eindstreep over te komen, een zangeres, die niet het verlangde succes heeft, een politicus, die graag gouverneur-generaal van Indië had willen worden, het verlies van een vriend door misverstand, van een familielid door de dood, het zijn alles dingen van droefheid, doordat het evenwicht tussen de levenswerkelijkheid en de verlangens der mensen gestoord is.

Onder de scholieren zijn er velen, die meer willen — of wat nog erger is, moéten — dan ze kunnen en die daardoor een chronisch tekort krijgen, tengevolge van de telkens terugkerende teleurstellingen en ontmoediging.

Men doet kinderen psychisch geweld aan door hen te noodzaken in zo'n toestand van onophoudelijke evenwichtsstoornis te leven. Tal van volwassenen worden zenuwziek, als ze al te lang vruchteloos moeten proberen te voldoen aan te hoge eisen, die het leven of hun werk hun stelt. Zouden kinderen het wel uithouden? En zou de oorzaak van de nervositeit van vele kinderen niet vaak gezocht moeten worden in het telkens uit de evenwichtstoestand brengen van het leervermogen met toebehoren, zoals volharding, ijver e.d.) ligt, aan de andere kant de eisen die de school stelt.

Binnenkort zullen duizendtallen leerlingen hun opmars naar de middelbare school maken en weer zullen in dat leger vele uitvallers zijn: men kent de percentages nu wel, daar deze reeds dikwijls vermeld zijn.

Er zijn ouders, die denken: als de jongen de school niet aflopen kan, het zij zo, laat hem dan in elk geval opsteken, wat hij opsteken kan en er zijn kinderen, die óf geen teleurstelling gevoelen als ze ondervinden dat het niet gaat, óf de teleurstelling gauw weer te boven zijn. Maar al die anderen, die lang onder deze toestand lijden, de verloren moed niet terugvinden en wier weegschaal niet weer in evenwicht komt!

Neemt men daarbij nog in aanmerking dat voor velen de tijd, waarin ze nog een andere weg hadden kunnen inslaan voorbijgaat, terwijl ze als nonvaleurs op de schoolbanken zitten, dan zal het duidelijk zijn, dat die school, waar een kind niet thuis behoort, wel eens noodlottig voor zijn toekomst kan zijn.

Men moet maar eens jongelieden van twintig jaar en daarboven, die te lang op een Mulo-school gebleven zijn en voor wie de tijd om op andere wijze een poging te doen om behoorlijk toegerust het leven in te gaan, voorgoed voorbij is, ontmoet hebben, om het hopeloze van zulke gevallen te begrijpen.

De school kan van een uil geen valk maken en al is het verlangen van ouders hun kind door de school te doen voorbereiden voor een positie overeenkomstig hun stand — of zelfs boven hun stand — niet af te keuren, als dat tot gevolg heeft, dat het evenwicht zoek raakt, dan is dat heel erg voor het kind.

Misschien kan het overdenken hiervan het aantal onevenwichtigen, die meer willen of moeten presteren, dan zij vermogen, wat kleiner maken.

Het is een onjuiste gedachte gebleken dat diploma's alle deuren openen en dat men zonder diploma tot een karig bestaan veroordeeld is. Twee voorbeelden uit één familie: Een zeer goed geslaagd zakenman wiens moeder onderwijzeres was — er komen in die familie vele onderwijsmensen voor — werd in de hoogste muloklas ziek en deed het examen niet. Later, toen hij op een kantoor was, deed hij vier keren het Mercurius-examen voor een der moderne talen en slaagde niet. Maar in het zakenleven kwam hij zeer goed terecht.

Een oom van hem, die onderwijzer was, werd zes keren afgewezen bij het hoofd-acte-examen, slaagde de zevende keer en...... had er toen genoeg van. Hij verliet het onderwijs, werd directeur van een bedrijf en enige jaren later werd hij tot lid der Provinciale Staten gekozen.

Een diploma is een verblijdend document op het ogenblik, dat men het krijgt, het heeft de betekenis van een introductiebiljet, niet meer en zeer velen hebben er profijt van. Maar ook velen komen zonder diploma uitstekend terecht. Dit komt doordat er begaafdheden en karaktereigenschappen zijn, die niet door enig diploma gedekt worden en daardoor wordt menige steen, door de examen-bouwmeesters verworpen, tot een hoeksteen.

Dit moge hun, die de weegschaal niet in evenwicht kunnen brengen, doordat tegenover de inspanning van het leven als tegenwicht geen diploma in de andere schaal gelegd wordt, tot troost strekken.

NIET ROKEN.

De Duitse dichter Otto Erich Hartleben was vroeger ambtenaar geweest, had het temidden van acten en paperassen en bureaucratie niet kunnen uithouden en was weggelopen in de vrije natuur, in het vrije frisse leven. De kunstenaar was in hem ontwaakt en hij kon het niet laten op artistieke, maar dikwijls bitter-satyrische wijze te spotten met zijn vroegere wereld van ambtenarij.

Eens zat Otto Erich Hartleben in een klas-coupé van de toen nog keizerlijk-koninklijke spoorwegen. Hij reisde eerste klasse, eenvoudig omdat hij alleen wilde zijn. Toen op een klein tussenstationnetje een heer in zijn coupé stapte, ergerde hem dit dubbel, want hij zag op de eerste blik, dat de meneer — het was een deftige! — op een dienstreis was. Om zich te wreken stak hij dadelijk een dikke sigaar op, die hij voor den conducteur had bestemd. Hij rookte er geweldig op los, ofschoon hij wist, dat hij dit in de eerste klasse alleen doen mocht met toestemming der medereizigers. Zoals hij verwachtte, gebeurde. De meneer wees vertoornd met zijn vinger op het bordje, waarop dit de reizigers kond werd gedaan. Maar Otto Erich stoorde er zich niet aan. Hij keek naar de stijgende opwinding van zijn reisgenoot met bijna niet te verhelen welbehagen. En toen 't wijzen van de vinger in woorden overging, stoorde ook dat niet zijn boosaardige behaaglijkheid. Hij bleef dampen en de meneer verloor zijn geduld.

„Ik heb het recht en de plicht er op te letten, dat de voorschriften der spoorwegen worden nageleefd, want ik ben de minister der spoorwegen 'Budde!" Donderend klonk des ministers stem en hij gaf zijn kaartje aan den misdadiger, die om zo te zeggen dus ambtelijk was betrapt.

„Nu heb ik je", triomfeerde de schalk in Otto Erich Hartleben, en hij meende daarbij niet zozeer het kaartje, dat hij aandachtig bekeek en in zijn portefeuille stak, als wel den minister op dienstreis. Hij pafte zielsrustig door.

Wat de minister op het naaste station zou doen, wist Hartleben natuurlijk al van te voren. Maar hij wist ook, dat hij zelf daar moest uitstappen. Het was Bienenburg, en daar moest hij heen. Hij zag, dat de minister de seconden telde. Hij zelf huichelde volmaakte onverschilligheid, tot de trein langzamer begon te rijden en voor het volbezette perron stilhield. Haastig verliet hij het rood-fluwelen paradijs met de witte hoofdkleedjes, voordat de minister nog in de gelegenheid was, den stationschef te roepen.

Wat er nu gebeurde, kon hij niet waarnemen. Maar toen hij in het gedrang de uitgang wilde verlaten, voelde hij een zware hand op zijn schouder. „Mijnheer, uw naam asjeblieft", hijgde de man met de rode pet bijna buiten adem, omdat hij voor zijn omvangrijke dikte veel te hard had gelopen en zocht naar zijn boekje om de personaliën van de reeds half gearresteerde op te schrijven.

„Bitte sehr!" zeide Otto Erich Hartleben spottend en gaf den stationschef met plechtig gebaar het kaartje van den minister, niet zonder den ambtenaar door zijn bril met doordringende blikken aan te kijken. Deze zag met één oogopslag naam en titel, ging direct in de houding staan en salueerde eerbiedig aan de rand van zijn rode pet. Hartleben knikte en „winkte ungnädig ab". Daarop betrok hij een strategische positie achter het hek van het station, van waar uit hij zich kon terugtrekken onder voortdurende waarneming van den vijand. Hij zag nog, hoe de stationschef schouderophalend op den bozen meneer in de vensteropening van de eersteklassecoupé toeging en hem nauwelijks nog met de achting, die hij toch 'n eerste klassepassagier verschuldigd was, 't kaartje van den minister toonde, het met beide handen betreurende, dat hij aan het geval niets kon doen. De handen van den minister, die beide tegelijk uit het coupévenster werden gestoken, schenen echter van andere mening te zijn. Er begon daar een dispuut, dat Hartleben maar niet meer afwachtte. Het scheen hem namelijk geraden, om nu zo spoedig mogelijk te verdwijnen uit de ambten-competentie van het station en hij wierp meteen de halfopgerookte sigaar weg, die hij alleen aangestoken had om den meneer te ergeren, die zijn eenzaamheid, welke hij voor duur geld in de eerste klas had gezocht, had belaagd, terwijl hij zelf — niet-roker was!

Een leugen is als een sneeuwbal, hoe verder zij rolt, des te groter wordt zij.

VOORLOPIGE LIJST VAN VERWACHTE TOURISTEN - SCHEPEN.

COLUMBUS	29	Juli	1939	
VEENDAM	3	Augustus	1939	8 a.m. — 6 p.m.
COLUMBUS	12	Augustus	1939	
DUC D'AUMALE	19	Augustus	1939	
COLUMBUS	27	Augustus	1939	
COLUMBUS	16	September	1939	
ROTTERDAM	17	September	1939	6 a.m. — 3 p.m.
COLUMBUS	30	September	1939	
ROTTERDAM	15	October	1939	6 a.m. — 3 p.m.
COLUMBUS	29	October	1939	
ROTTERDAM	29	October	1939	
COLUMBUS	3	December	1939	
NIEUW-AMSTERDAM	24	December	1939	Noon — 8 p.m.
KUNGSHOLM	11	Januari	1940	
STATENDAM	14	Januari	1940	6 a.m. — 1 p.m.
NIEUW-AMSTERDAM	15	Januari	1940	9 a.m. — 7 p.m.
VOLENDAM	26	Januari	1940	7 a.m. — 6 p.m.
BRITANNIC	28	Januari	1940	6 a.m. — 1 p.m.
STATENDAM	30	Januari	1940	6 a.m — Noon
KUNGSHOLM	1	Februari	1940	
GEORGIC	5	Februari	1940	
STATENDAM	11	Februari	1940	6 a.m. — 5 p.m.
REX	14	Februari	1940	8 a.m. — 7 p.m.
VOLENDAM	19	Februari	1940	7 a.m. — 5 p.m.
BRITANNIC	20	Februari	1940	6 a.m. — Noon
KUNGSHOLM	25	Maart	1940	6 a.m. — 5 p.m.
GEORGIC	22	Februari	1940	
STATENDAM	26	Februari	1940	
VOLENDAM	3	Maart	1940	6 a.m. — 5 p.m.
BRITANNIC	11	Maart	1940	6 a.m. — 1 p.m.
GEORGIC	12	Maart	1940	6 a.m. — Noon
STATENDAM	17	Maart	1940	
STATENDAM	10	April	1940	6 a.m. — 1 p.m.
KUNGSHOLM	13	April	1940	

DANKBETUIGING.

Langs deze weg betuigen wij onze hartgrondige dank aan den Zeer Geleerde Hr. Dr. AARS voor zijn geneeskundige hulp en vriendelijke behandeling aan onze onvergetelijke echtgenoot en vader den Hr.

Alexis Frederik Hart

R. I. P.

betoond en alsmede aan de Eerwaarde zusters van Het St. Elizabeth Gasthuis, in het bijzonder de Eerw. Zusters Rodolfa, Emilia, Lidwina en Marca voor hun liefderijke verpleging gedurende zijn verblijf in het Hospitaal.

Namens de familie

Charles A. Hart.

Curaçao 26 Juli 1939.